

STRUCTUUR EN WERKING VAN DE AMERIKAANSE ECONOMIE

SAMENVATTING

1. DE ONTDEKKINGEN EN DE KOLONISATIE

- Eerste bewoners van Noord-Amerika: uit Noordoost Azië (huidige oosten van Siberië)
 - Inwoners = “Paleo-Indianen” of de Ancestral Indians
 - Ijstijd in noordelijke staten, staten rond Grote Meren, Alaska en Canada: bevroren → volkeren uit noorden zakten af naar het warmere zuiden
 - Na ijstijd: wouden en landbouwgebieden → voornaamste activiteit: jagen en landbouw
 - Oude cultuur (prairiedorpcultuur) hield stand tot komst van Europeanen
 - Nog steeds veel onwetendheid over de oorsprong van die eerste bewoners
 - Ontwikkelde zich tot honderden verschillende Indianenstammen die leefden van landbouw, visvangst en/of jacht
- De Noormannen (Vikings)
 - Eersten die naar Westen varen en Atlantische eilanden (Shetland & Orkney) en IJsland ontdekten (rond 800 n.C.)
 - Leif Eriksson (975 – 1020)
 - Zoon van Erik De Rode (ontdekte Groenland in 982)
 - Trekt rond 1000 naar westen door schaarste aan hout op Groenland
 - Ontdekte huidige Canadese Newfoundland (noemden ze Vinland = wijnland)
 - Na 1015 geen pogingen meer om zich in Amerika te vestigen
- Nieuwe mars naar westen: 15^e eeuw door reizen van de familie Polo via oosten naar o.a. China → Europese landen ontdekten Amerika omdat ze op zoek waren naar rijkdommen in oosten en probeerden er via een nieuwe weg te geraken langs westen

1.1 Spanje

- 15^e eeuw: Spanje en Portugal zijn grootmachten met een vloot (door nieuwe technieken, boten, kompas,...)
- Denken via westelijke zeeroute aan te komen in India en China
- Spaanse koningspaar (Ferdinand en Isabella) geven Columbus (1451 – 1506) mogelijkheid om een expeditie naar het westen op te zetten
 - Vertrekt op 6 september 1492 op zoek naar rijkdommen in oosten
 - Bereikt Midden-Amerikaanse eilanden
 - Maakte 4 reizen naar westen
 - Denkt dat hij India heeft gevonden en noemt de inwoners Indianen
- Eind 15^e eeuw: Spanje en Portugal zijn actief in Amerika
 - → verdelen nieuwe westelijke wereld onder hen met hulp van paus Alexander VI
 - De pauselijke beslissing Inter Coetera (1493): denkbeeldige grens op 100 mijl ten westen van de Kaapverdische eilanden
 - Alles ten westen van de grens: Spanje
 - Alles ten oosten van de grens: Portugal
 - → grens wordt bevestigd in **Verdrag van Tordesillas** (7 juni 1494) (verdrag verlegt de grens wel naar 1.184 mijl ten westen van Kaapverdië → Brazilië voor Portugal)
 - = eerste internationale akkoord over verdeling van de wereld (met goedkeuring paus)

- Portugezen vinden wel de Zuid-Afrikaanse doortocht naar het oosten (via Kaap de Goede Hoop)
- Samengevat hebben Spanjaarden wel de eerste ontdekkingen gedaan van de huidige VS

1.2 De komst van de Fransen

- Frankrijk wil vermijden dat Spanje en Portugal de nieuwe wereld onderling verdelen
- Koning François I stuurt Giovanni da Verrazano (1485 – 1528) naar het westen
 - 1524: bovenste deel van de oostkust verkend (tussen South Carolina en Newfoundland)
 - Trekt zich niets aan van pauselijke Inter Coetera en Verdrag van Tordesillas
- 10 jaar later: nieuwe Franse expeditie onder Jacques Cartier (1493 – 1557)
 - Bereikt Newfoundland en Saint Lawrence Rivier
 - Doet 3 ontdekkingsreizen naar Noord-Amerika
- Aangezien Frankrijk noordelijker ligt, kwamen ze bij rechte varen uit op Canada en gingen daar koloniseren (vandaar Franstalige provincie Quebec)
- Begin 17e eeuw: permanente Franse nederzettingen in Noord-Amerika (Montréal en Quebec)
- Belangrijke rol in Franse kolonisatie van Canada: Samuel de Champlain (stichter stad Quebec)
- Zakken meer naar zuiden → conflict met Spanjaarden
 - Tussen 1562 en 1568: oorlog tussen Spanje en Frankrijk in Florida
 - Fransen moeten vluchten
- Begin 17e eeuw: Spanjaarden ook in New Mexico (stichten Santa Fe)
- Franse aanwezigheid: zuiderse Louisiana (grond Grote Meren en huidige oosten van Canada)

1.3 De komst van de Engelsen

- Pas rond 1500 (16^e eeuw) eerste pogingen om koloniaal te ontdekken
- Enkel Engeland en Wales (Schotland was nog onafhankelijk)
- Engelse koning Henry VII zendt Giovanni Cabota naar westen
 - Henry wil Spanje en Portugal niet provoceren: stuurt Giovanni naar noordwesten, niet naar zuiden
 - Bereikt Groenland, Newfoundland en kuststreek huidige Maine (juni 1497) (denkt dat hij China of Japan bereikt)
 - Geen succes qua grondstoffen
 - Tweede ontdekkingsreis (1498) om via noorden een route naar Japan te vinden, maar sterft op zee
 - Zoon Sebastiaan Cabot doet in 1528 nog een poging naar het westen, maar vindt geen doorgang naar Verre Oosten
 - Na dood Henry VII nog weinig aandacht voor ontdekkingsreizen
- Tweede helft 16^e eeuw: veel mensen trekken naar Nieuwe Wereld: redenen:
 - Armoede in Europa als gevolg van zwakke economie en oorlogen
 - Vlucht van onderdrukte religieuze groepen naar een toleranter wereld
 - Nieuwe technieken in scheepvaart maken de reis minder zwaar → macht van Spanjaarden op zee beëindigd na zeeslag van 1588

- Voor militaire overwinning: 3 redenen waarom Engeland lang afwezig bleef in Nieuwe wereld:
 - Interne conflicten (katholieken vs protestanten) (burgeroorlogen)
 - Breuk met Rome waarbij Engeland de pauselijke verdeling verwierp (Henry VIII trouwde en scheidde vaak en paus weigerde nieuwe scheidingen → Henry richtte nieuwe kerk op (ook nu nog is de Queen het hoofd van de Engelse kerk))
 - Zwakke economie als gevolg van interne twisten in Engeland → gebrek aan middelen om ontdekkingsreizen te financieren
- ° Amerikaanse protestantse kerk
- Vaarden vrij noordelijk en kwamen ook uit in het Noorden
- Pas tijdens regeerperiode van koningin Elisabeth I terug expeditie in 1584
 - Expeditie naar Noord-Amerika o.l.v. Walter Raleigh
 - Sticht in 1584 eerste kolonie: Virginia (maar: voedselproblemen en problemen met lokale bevolking dus blijven er maar enkele jaren)
- Grote Engelse kolonisatie onder koning James
 - Mogelijkheid om te vestigen in Nieuwe wereld: neergeschreven in charters (opgesteld door Francis Bacon)
 - 1606: koning verleent charters aan 2 handelsvennootschappen die zich beiden Virgin Company noemen
 - 1 gevestigd in Londen (London Company): heeft recht om kolonies te stichten tussen South Carolina en New York
 - 1 gevestigd in Plymouth: heeft recht om kolonies te stichten tussen New Jersey en Nova Scotia (Canada) → draagt rechten in 1620 over aan een nieuwe compagnie: de Council for New England
- Zoektocht naar kolonies als middel tegen overbevolking in Engeland en om voor nieuwe grondstoffen met het idee dat de Engelsen toezicht houden op de werkende Indianen en zwarten
- December 1620: nieuwe groep kolonisten op de kusten van New England, hier starten de staat Massachusetts en de stad Boston (1630)
- Boston: eerste Amerikaanse universiteit (1636): Harvard
- Tussen 1620 en 1640:
 - landbouwrevolutie & industriële revolutie in Engeland, economische opleving, vrijheidsdenken en politieke hervormingen → snel kapitalistisch systeem → economische voorsprong bij kolonialisatie van Noord-Amerika
 - onder koning Charles I: Petition of Rights (1628): opleggen van belastingen zonder parlementaire toestemming en mensen willekeurig arresteren is onwettig
 - almacht koning verdween: politieke macht vooral bij 1^e minister
 - → veranderingen laten zich ook voelen in Amerika (ook eerste roep tot ruimere autonomie vanwege kolonisten)
- Verschil koloniale aanpak Engeland en Frankrijk:
 - Frankrijk:
 - Moeilijk om volk te vinden dat bereid was om lang op een bood te zitten
 - Aanpak in Noord-Amerika: lieten indianenstammen met rust
 - Engeland
 - Had nooit problemen met het vinden van volk (iedereen in de gevangenis mocht kiezen tussen in gevangenis blijven of helpen bij kolonies ; konden grotere kolonies oprichten ; werd later ook gedaan bij trek naar Australië) → veel grote criminelen naar Amerika

- Aanpak in Noord-Amerika: zagen zichzelf als baas en traden militair op

1.4 Zweden

- Had ook al koloniale interesse en kwam ook uit in Noord-Amerika, oostkust, maar: zorgen niet goed voor kolonies die dan ook snel verdwenen
- 1655: al weg door opkomst Nederland

1.5 Holland

- Was actief qua kolonisatie van het oosten
- De VOC (Verenigde Oost-Indische Compagnie) zoekt een westelijke doorvaart naar India o.l.v. Antwerpenaar Emmanuel Van Meeteren die Henry Hudson aanneemt om een Hollandse expeditie te leiden
 - Hudson leidt in 1609 een gelijkaardige expeditie
 - Bereikt Newfoundland, Delaware en sticht de stad Albany (in het midden van de staat New York en bereikt die stad via een brede rivier die hij naar zichzelf noemt: de Hudson rivier)
- 1611 tweede schip van VOC naar Nieuwe Wereld o.l.v. Antwerpenaar Vogels: Groep Vlaamse en Waalse hugenoten komen in 1624 aan in New York (ze ontvluchtten Europa wegens onverdraagzaamheid t.o.v. protestanten)
- 1624: *Fort Oranje in Albany (je ziet er duidelijk nog Nederlandse kenmerken)
- 1626: *Fort Amsterdam (opvolger van Neuf Avesnes) en wordt later Nieuw Amsterdam (= huidige NY)
- Moeten ook weg door eigen schuld (slechte verdediging) → moeten plaatsmaken voor Engelsen aangezien zij heel Noord-Amerika wouden
- Engelsen hebben steeds meer gebieden en rukken op naar Nieuw-Amsterdam
- 1664: Peeter Stuyvenant geeft zich over: Nieuw Amsterdam wordt NY en Engeland neemt de soevereiniteit over → gevolg: tweede Engelse Oorlog → Vrede van Breda
- **Akkoord van Breda (1667)**
 - over verdeling Noord-Amerika tussen Engeland en Nederland
 - akte van Navigatie wordt versoepeld ten voordele van Holland
 - Nederland krijgt Suriname, de Molukken en de boven- en benedenwindse eilanden
 - Benedenwindse = Aruba, Curaçao en nog 1?
 - Bovenwindse = Sint-Maarten en nog 1?
 - Engeland behoudt gebied rond NY
 - → Holland verdwijnt als politieke macht in Noord-Amerika, Engelse invloed neemt toe
 - = eerste diplomatiek-politieke akkoord over grondgebied in Noord-Amerika
- **Vrede van Westminster (1674)** beëindigt de derde Engelse Oorlog en Holland geeft NY terug aan Engelsen
- 1674 – 1675: Nederlanders hebben Canadese Nova Scotia en deel van huidige Amerikaanse staat Maine (met naam Nederlands Acadië)

1.6 De politiek-geografische verdeling (1700)

- Huidige Noord-Amerika: grotendeels verdeeld tussen Engeland, Frankrijk, Spanje en Rusland
- Rusland: Alaska
- Spanje: zuiden (Texas, New Mexico, Arizona en California) met claim op Oregongebied en Groot-Florida
- Engelsen: oostelijke kolonies, gebied rond Hudson Bay en Canadese provincies Nova Scotia en Newfoundland
- Fransen: Groot-Louisiana, Grote Meren (noorden), Appalachen (zuiden), wat grenst aan Texas en tot aan Oregongebied (westen) (Mississippi tot Canada)
- Schotland kwam bij Engeland en Wales → GB

1.7 De Britse kolonisatie

- Eind 17^e eeuw: Engelsen hebben grootste deel van oostelijke kant van Noord-Amerika
- Visie kolonisatie: gebieden beheren en ontginnen
- Centralisatie van koloniale politiek vanuit Londen
- Redenen ontstaan kolonies:
 - Godsdienst: vrijheid van religie
 - Handelsmogelijkheden (handel, landbouw, visserij)
 - Politieke vrijheid (in vergelijking met Europese koninklijke dictaturen)
 - Engeland neemt in 1620 diverse Antilliaanse eilanden in (bv. Barbados, Jamaica)
- Vormen van kolonies:
 - Kroonkolonies: beheerd door koning (rechtstreeks beheer vanuit Londen)
 - Comapagniekolonies: hangen af van de door de koning erkende “company”
 - Eigenaarskolonies: bestuur door en onder kolonisten (werd niet gesmaakt door Londen)
 - Schenkingen van de koning aan één persoon o.w.v. een verdienste
- Problemen kolonies
 - Tendens naar autonomie omwille van:
 - Afstand met moederland (Londense beslissingen komen niet aan)
 - Afstanden tussen Amerikaanse kolonies → ieder op zich
 - Geringe bewoning van kolonies → bevolking heeft meer inspraak
 - Veel inwoners van de kolonies waren geen geboren Britten en hadden dus geen affiniteit met de Londense beslissingen
 - Evolutie in het moederland beïnvloedt de situatie in de kolonies (bv. Habeas Corpus Act (persoonlijke vrijheden en geen willekeurige aanhouding), Declaration of rights (rechten van het parlement),...)
 - → verzwakte macht van de koning → macht bij regering en parlement die geen gezamenlijke opinie hadden over het bestuur van de kolonies

1.8 De zevenjarige oorlog

- Eind 17^e eeuw: veel Indianen op Amerikaanse continent (vnl oostkust) met primitieve cultuur → diepe kloof tussen Indianen en kolonisten die vinden dat ze geen verplichtingen hebben t.o.v. inheemse bevolking
- Voor 1756: 3 oorlogen tussen Britten en Fransen → Britten veroveren Canadese gebieden Newfoundland en Nova Scotia op de Fransen (**Verdrag van Utrecht, 1713**)
- Voor de zevenjarige oorlog: verdeling Noord-Amerika:
 - Rusland: Alaska en westelijk deel British Colombia
 - Frankrijk: Louisiana-gebied en gebied rond de meren en stuk oostelijk deel Mississippi en oostelijk deel van Canada (niet de kuststrook)
 - Denemarken: Groenland
 - Groot-Brittannië: oostelijke kustgebied van Nova Scotia tot Georgia en gebied rond Hudsonbaai
 - Spanje: Florida, zuidelijke kuststrook en zuidelijke stuk van Texas tot California
 - Zijn allemaal claims, niets gevestigd op verdragen
 - Zweden en Holland verdwenen uit Noord-Amerika
- Vierde oorlog = Zevenjarige oorlog (1756 – 1763) = French and Indian War (1754 – 1763)
 - Begin: Fransen bezetten gebied van Ohio Rivier om de kolonie Louisiana te verbinden met Canada en noemen het gebied Nieuw Frankrijk
 - → Brits protest: eist dat Fransen vertrekken uit Fort Le Boeuf
 - Fransen en Britten proberen indianen aan hun kant te krijgen → sluiten zich aan bij Fransen omdat die enkel geïnteresseerd zijn in de pelshandel en de indianen niet willen wegdrijven of de Europese levenswijze proberen op te leggen
 - 1753: eerste treffen
 - Tussen Fransen en troepen uit Virginia o.l.v. George Washington
 - Nederlagen voor Virginia → roepen hulp in van moederland → Britten komen aan in 1755 (maar pas overwicht in 1757)
 - Succes Britten: niet door militaire suprematie, maar door Franse nonchalance: Koning Lodewijk XV weigert versterking te sturen naar Canada (kenmerkt Franse cultuur die zich concentreert op Europese continent)
 - Zware militaire nederlaag voor Frankrijk
 - Ondanks steun Spanje → Spanje ook in conflict met GB → verlies van Cuba, Florida, Menorca en Filipijnen aan de Britten
 - Frankrijk en Spanje: **geheime akkoord van Fontainebleau (1762)**: Frankrijk geeft alle bezittingen ten westen van de Mississippi aan Spanje als compensatie voor verloren gebieden

1.9 De vrede van Parijs (1763)

- Gevolg van zevenjarige oorlog
- Verdeling:
 - Frans-Canada naar GB
 - Alles ten oosten van Mississippi: naar GB
 - Alles ten westen van Mississippi tot rotsgebergte, Manilla, Filipijnse gebieden en New Orléans: naar Spanje (beheren dan California tot Mississippi)
 - Eilanden in Caraïben en Canadese oostelijke eilanden: blijven bij Fransen
 - Florida: van Spanje naar GB

- Gevolgen voor toekomst Amerika:
 - GB duidelijk aanwezig
 - 7jarige oorlog was politiek groot succes voor Britten (maar grote financiële lasten)
 - Kolonisten verliezen 30.000 mensen in oorlog
 - Frankrijk verdwijnt politiek uit Noord-Amerika
- Twee grote problemen:
 - Londense regering: Brits leger liep rond in Noord-Amerika en kolonisten wouden dat niet want Londen wou leger daar houden om kolonies te doen luisteren (maar: Britten zeiden dat kolonisten factuur voor dat leger moesten betalen en dat wouden ze niet)
 - Grond: Proclamatie van koning George III waarbij Indiaanse territorium werd vastgelegd ten westen van de Appalachen: die grond mag niet verkocht worden en de gouverneurs moeten de handel streng controleren. Werd niet aanvaard door de kolonisten
- Thee-incident: kolonisten gooien thee in het water en krijgen steun van NL en FR
- Declaration of Independence (4 juli 1776):
 - Hoe onafhankelijkheid organiseren? → akkoord tot confederatie (niet voor de hand liggend, was nog onbekend, andere landen zijn centralistischer)
 - kolonies willen onafhankelijk zijn van Londen en komen overeen om een confederatie te vormen (iets samen doen met toch macht bij kolonies). Ze waren het eens over het buitenkrijgen van de Engelsen, maar niet over de rest

2. DE POLITIEKE EN GESCHIEDKUNDIGE EVOLUTIE

2.1 De uitbreidingen

2.1.1 De akkoorden van 1783

- Vrede van Parijs (3 september 1783): einde aan onafhankelijkheidsoorlog → vredesverdrag tussen Britten en kolonies
- GB erkent dat de VS onafhankelijk worden (gebied ten oosten van Mississippi tot Atlantische Oceaan)
- Canada blijft Brits
- GB geeft Florida, de Bahama's en Menorca aan Spanje om Gibraltar te behouden
- Ten westen van Mississippi blijft alles Spaans (maar met toegang voor Britten en Amerikanen)
- Gebied in de driehoek Mississippi – Ohio – Grote Meren: naar VS
- Discussie: 13 kolonies zijn onafhankelijk, maar in welke taal gaan ze besturen? → stemming → Engels won met nipte meerderheid (nummer 2, 3 en 4 waren: Duits, Nederlands, Frans)

2.1.2 De confederatie ten einde

- De confederatie kon verdragen sluiten
- Problemen confederatie:
 - Staatshoofd leidde niet echt een confederale regering
 - Geen nationale munt: alle staten hadden eigen munt → geen nationale monetaire politiek → afzonderlijke economische staten → geen nationale interne markt
 - Gebrek aan centraal leger (troepen waren van de kolonisten)
- Oplossing: federatie (1787) met centrale regering die beschikt over één economische handelspolitiek, één munt en één federaal leger → °leidende centrale regering die over echte bevoegdheden beschikt om een federaal beleid te voeren

2.1.3 De Constitution

- Na Vrede van Parijs (1783): 13 kolonies definitief onafhankelijk
- 1787: Constitutional Conventen te Philadelphia; doel: grondwet maken voor betere werking
 - Afgevaardigden van 12 staten komen tot een tekst die nog steeds de fundamenteën van de Amerikaanse grondwet bevat → “founding fathers van de VS”
 - Grootste probleem conventie: evenwicht tussen bevoegdheden van een centrale federale overheid en historische macht van de staten
 - Democratisch bestuursstelsel vinden (men wou de macht niet bij één persoon concentreren)
- Checks and balances: iedere macht wordt in toom gehouden door de andere
- Connecticut Compromise (= the Great Compromise): huidige regeling
 - Wetgevende macht: Congres
 - Huis van Afgevaardigden
 - Afgevaardigden elke 2 jaar herkozen
 - Aantal leden: afhankelijk van bevolkingsaantal
 - Senaat: Twee senatoren per staat, termijn van zes jaar

- Het congres moet alle wetten goedkeuren en Senaat moet benoemen bekrachtigen
 - Uitvoerende macht
 - Indirect verkozen president die de federale regering leidt voor 4j
 - Systeem van kiesmannen: 2 redenen:
 - Schrik voor rechtstreekse verkiezingen en dat men daardoor iemand onverwacht gaat kiezen
 - Macht van de staten komt meer tot uiting bij een indirect systeem
 - Rechterlijke macht: het Novum. Bipolair systeem: twee gescheiden systemen: zowel federaal al statelijk
 - Bepaalde bevoegdheden enkel nationaal, de rest is voor de staten
- De dertien staten die toetreden tot de nieuwe federatie van de VS (in chronologische volgorde):
 1. Delaware (1787)
 2. Pennsylvania (1787)
 3. New Jersey (1787)
 4. Georgia (1788)
 5. Connecticut (1788)
 6. Massachusetts (1788)
 7. Maryland (1788)
 8. South Carolina (1788)
 9. New Hampshire (1788)
 10. Virginia (1788)
 11. New York (1788)
 12. North Carolina (1789)
 13. Rhode Island (1790)

2.1.4 De Northwest Ordinance

- Één van de laatste maatregelen van het parlement van de confederatie
- Bestuursregeling over gebied tussen de Grote Meren en de rivieren Mississippi en Ohio → gebied leiden met een gouverneur → eerste georganiseerde gebied in Grote Merengebied
- Bepalingen:
 - Een kolonie kan het statuut van staat aanvragen als: er min. 60.000 inwoners zijn
 - Er kunnen drie, vier of vijf staten ontstaan uit dit gebied
 - Garantie van burgerrechten, godsdienstvrijheid en verbod op slavernij (als je een nieuwe staat wilt worden, moet je deze bepalingen garanderen)
 - Elke nieuwe staat moet de Indianenstammen goed behandelen en hun rechten vrijwaren
- Indien aan deze bepalingen is voldaan: nieuwe staten kunnen ontstaan met hetzelfde statuut als één van de dertien oorspronkelijke
- Verdrag van Greenville (1795): Indianenstammen moeten aanvaarden dat de federatie het gebied mag koloniseren in ruil voor de erkenning van de Indiaanse soevereiniteit over streken waar nog Indianenstammen wonen

2.1.5 Het Louisiana-gebied

- 1800: Spanje verkoopt het Louisiana-gebied aan Frankrijk met het geheime Akkoord van San Ildefonso. De Franse staat zal (op vraag van Spaanse koning) de hertog van Parma aan een gebiedsuitbreiding helpen.
- Napoleon zet Frankrijk dus terug op de Amerikaanse kaart
- Amerikanen in eerste instantie niet op de hoogte van dit akkoord en ze vrezen de militaire macht van Napoleon
- Spanje geeft het gebied aan Napoleon in de hoop dat Frankrijk het Iberische land integraal laat verder bestaan in Europa
- Verdrag van Amiens tussen FR, NL, SP en GB → einde aan Europese conflicten, maar verdrag houdt het nog geen jaar vol
- 1803: Amerikaanse delegatie probeert Nouvelle Orléans te kopen van de Fransen
 - Reden: Amerikanen wouden een zuidelijke haven + onrust bij President Jefferson over de Franse controle over de handelsroutes op de Mississippi
 - Napoleon had geld nodig voor strijd met de Britten
 - Verdrag ondertekend in 1803 in Parijs
 - = **De Louisiana Purchase** (15 miljoen) = grootste gebiedstransactie in de Amerikaanse geschiedenis: verdubbelt het territorium (was groter dan enkel de staat Louisiana)

2.1.6 De Amerikaans-Britse oorlog (Second War of Independence)

- 1812 – 1814
- Tijdens Brits-Franse oorlogen in Europa waren de VS neutraal, maar Britten dachten dat VS steun gaf aan FR als tegenprestatie voor de Onafhankelijkheidsoorlog + Amerikaanse regering heeft veel kritiek op Britse steun aan de Indianen vanuit Canada
- Vrede van Gent (1814): °commissie voor de grensverschillen (oorlog zonder winnaar: status quo)
 - Alle gevangenen worden vrijgelaten
 - Alle veroverde gebieden en schepen worden teruggegeven
 - Voor de naar Britse gebieden ontsnapte slaven betaalt het VK 350.000 dollar aan VS

2.1.7 De Mexicaanse oorlogen

- 1811: Eerste politieke rel rond Florida
- U.S. Congress gaf op 15 januari 1811 de toelating aan president Madison “to seize West Florida if a foreign power tries to take it”
- 1818: nieuwe rellen tussen Spanjaarden in hun Florida en Amerikaanse inwijkelingen
- SP kon gebied niet blijven verdedigen → akkoord (1819)
 - Florida naar VS
 - Grens met Spaanse Texas wordt de Sabine rivier
 - Amerikanen betalen 5 miljoen USD aan SP
 - SP laat aanspraken op Oregon-gebied vallen
 - Amerikaanse continent zal niet meer het voorwerp zijn van kolonisatie + non-interventiebeginsel = Amerikanen zijn niet tussengekomen in de Europese conflicten → Europa moet zich onthouden van militaire interventies op het Amerikaanse continent
- Mexico: onafhankelijk van Spanje in 1821
- Texas: afgescheiden van Mexico in 1835
 - Roept onafhankelijkheid uit reden: conflict + betere economische situatie in Texas

- Onder leiding van president Sam Houston
- 1845: Texas als staat bij de Unie → Britse probleem verdwenen, maar niet oorlog met Mexico
- Texas zou slavenstaat zijn
- Onafhankelijkheid → oorlog met Mexico (1846 – 1848)
 - Resultaat: Amerikaanse troepen bereiken Mexico-Stad en rukken op naar California
 - Nederlaag voor Mexico
 - Vrede van Guadalupe Hidalgo (1848)
 - Nieuwe grens tussen Mexico en VS: rivier Rio Grande
 - Mexico ziet af van Texas
 - Oude Spaanse gebied verkocht aan VS voor 15 miljoen USD
 - Amerikanen trekken zich terug uit Mexico en VS laat alle claims van burgers tegen Mexico vallen
 - Mexicaanse inwoners in nieuwe Amerikaanse gebieden kunnen hun nationaliteit kiezen (meesten kiezen Amerikaanse nationaliteit)

2.1.8 Het Oregon-akkoord (1846)

- Ondertekend te Washington tussen VS en Britten
- Legt grens vast tussen Canada en de Unie (uitzondering: Vancouver Island wordt Brits-Canadees) (rechte lijn)
- Splitsing Oregon-gebied in noordelijk deel voor Canada en zuidelijk deel voor VS
- Mexico en Russen komen hier niet aan te pas
- Wat is nog niet van VS? : Puerto Rico, Alaska en Hawaï

2.1.9 De Gadsden Purchase (1853)

- Aankoop van Mexico voor 10 miljoen USD
- Gaat om: zuidelijke stukken van Arizona en New Mexico
- Aankoop is nodig om zuidelijke transcontinentale spoorweg aan te leggen

2.1.10 De koop van Alaska

- Tsaar Alexander II verkoopt Alaska aan de Amerikanen
- Leidde tot twisten over de grenzen tussen Canada en het bedoelde gebied → grenzen worden vastgelegd d.m.v. arbitrage (1903)
- 1867: akkoord tussen Rusland en de VS: Alaska Purchase
 - Amerikanen krijgen het Alaska-gebied voor 7,2 miljoen USD
 - Inwoners krijgen drie jaar tijd om te kiezen tussen blijven en Amerikaans worden of verhuizen naar Rusland (meesten kiezen om te blijven)
- Kritiek op verkoop: te hoge prijs (wordt daarom ook Seward's folly genoemd naar minister van Buitenlandse Zaken Seward)
- Reden van de tsaar voor verkoop:
 - Nood aan geld voor modernisering Rusland
 - Tsaar heeft geen goede relatie met Britten en wil dus niet dat Alaska in hun handen valt
 - Gebied brengt niets op

2.1.11 De annexatie van Hawaï en de Stille Oceaan

- 1795 – 1893: Monarchie
- 1875: handelsakkoord tussen VS en Hawaï → eiland onder sterke economische invloed van Amerika
- 1887: planters in opstand tegen lokale koning → macht ingeperkt via constitutionele monarchie → koning kon kiezen om hem met familie terug te trekken op een eiland of leger ging binnenvallen → koning wordt afgezet en Hawaï wordt een republiek
- Planters blijven ijveren voor Amerikaanse annexatie → 1898: gemeenschappelijke Congresresolutie met president William McKinley om Hawaï te annexeren
- 1900: Hawaï krijgt statuut van territorium in de Unie
- Interesse voor Hawaï door:
 - Zoektocht naar steunpunt in Stille Oceaan
 - Ideale route naar China
 - Ideaal om snel groeiend Japan in de gaten te houden

2.1.12 Amerika als koloniale macht

- 1898: Spaans-Amerikaanse oorlog over Cuba
 - Strijd in Cuba voor onafhankelijkheid, wordt gesteund door VS
 - 1898: Amerikaanse president stelt ultimatum aan Spaanse regering:
 - Staakt-het-vuren tussen Spaanse bestuurders en opstandelingen
 - Opheffen van concentratiekampen
 - Bemiddelen in eilandconflict
 - Spanje wil op alles ingaan, behalve bemiddeling → U.S. Congress erkent de onafhankelijkheid en geeft president toestemming om militair in te grijpen (ligt in lijn met “destiny manifest” = maatschappelijke stroming op einde van 19^e eeuw die ijvert voor een Amerikaans imperialisme)
 - 1898: Vrede van Parijs
 - Spanje ziet af van rechten op Cuba
 - Spanje staat Puerto Rico en Guam af aan de Unie
 - Spanje staat Filipijnen af aan VS voor 20 miljoen USD
 - Puerto Rico en Guam zijn nog altijd Amerikaans gebied, Filipijnen en Cuba zijn onafhankelijk geworden
- Panamakanaal
 - Panama scheidde zich in 1903 af van Colombia met Amerikaanse steun
 - VS erkende nieuwe staat Panama
 - Interesse voor Panama door idee om doorgang te graven tussen twee grote oceanen → Hay-Pauncefote Verdrag (1901): gaf toelating om dat kanaal te graven + kanaal moet vrij en open zijn voor alle scheepvaart → panama krijgt 10 miljoen USD en een jaarlijks bedrag in ruil
 - Het Panama Canal Treaty (1977): geeft kanaal terug aan Panama

2.1.13 De Virgin Islands

- Ten oosten van Puerto Rico
- Britse en Deense Virgin eilanden
- Saint Thomas en Saint John ingenomen door Deense West-Indische Compagnie
- Sainte Croix overgekocht van de Fransen door Deense West-Indische Compagnie

- De eilanden worden Deense kolonies in 1754
- Deense gouverneur schafte in 1848 slavernij af op deze eilanden → enorme klap voor suikerrietplantages
- Denemarken verkoopt de eilanden voor 25 miljoen USD in goud aan Amerikanen in 1917 uit schrik dat Duitsers de eilanden in WO I gaan bezetten om er duikbootbasissen te bouwen

2.1.14 Conclusie

- Grondgebied:
 - Grootste uitbreiding door aankopen van: Louisiana, Gadsden en Alaska
 - Minderheid nieuw gebied door oorlogen met Mexico en Spanje
 - Weinig annexaties: Hawaï en West-Florida
- T.o.v. andere landen:
 - Vriendschappelijk met FR
 - Betere relatie met moederland GB door Vrede van Gent
 - Spanje: laatste koloniale macht waar VS mee moest afrekenen + eenmalig in Azië (Filipijnen)
 - Nooit grote problemen met Canada
- → snelle uitbreiding zonder veel militaire inspanningen (wel geld)

2.2 De ontwikkeling van de staten

Amerikaanse vlag: 13 strepen = 13 oorspronkelijke staten

2.2.1 De Missouri-compromis (1820)

- 1819: 11 slaven- en 11 slavenvrije staten binnen de Unie
- Beslissing Congres: de staten boven de 36° breedtegraad zijn slavenvrij, die eronder zijn slavenstaten (met Missouri als uitzondering)
- Evenwicht tussen slaven- en slavenvrije staten moest blijven
- Er zijn in VS gebieden met statuut van staat en gebieden die een territorium zijn
- Om een staat te worden: min. 60.000 inwoners, geen betwistingen met Indianen, grondwettelijke conventie van de inwoners en goedkeuring van federaal congres

2.2.2 California

- 31^e staat in 1850, maar wou geen slaven → compromis
- Politieke compromis
 - California wordt een staat
 - California wordt een staat zonder slaven
 - Slavernij wordt verboden in het federale district Washington D.C.
 - Fugitive Slave Act geldt ook voor noordelijke (slavenvrije) staten → gevluchte slaven moeten worden teruggestuurd naar zuidelijke eigenaars
 - Slavenstaat Texas wordt in oppervlakte vergroot en krijgt 10 mln USD om schuldenproblemen op te lossen
- → overwicht van slavenvrije staten

2.2.3 De slavendiscussie

- Lincoln: verkozen in 1860
 - Republikein (waren tegen slaven; democraten waren voor)
 - Heeft antislavernij doorgedrukt waardoor de zuidelijke staten zich hebben afgescheiden via een confederatie
- ➔ burgeroorlog ➔ Lincoln en zijn troepen winnen (1865) ➔ Amerika wordt slavenvrij door Lincoln
- Lincoln werd vermoord
- Maar: slavernij komt na Lincoln deels terug en wordt pas definitief afgeschaft in de 20^e eeuw onder Eisenhower

2.2.4 De laatste uitbreidingen

- Alaska
 - Sinds 1959 (49^e staat)
 - Grootste oppervlakte, maar dunst bevolkt
 - Was in 1912 een territorium
 - Reden procedure om staat te worden:
 - Betere mogelijkheden om bodemschatten te ontginnen
 - Ontdekking van olie
 - Toenemende bevolking
 - Statehood Bill (1958): goedgekeurd in referendum met 80%
- Hawaï
 - Creatie 49^e en 50^e staat: ook gevolg van compromis tussen democraten en republikeinen: Alaska: eerder republikeins, Hawaï eerder democratisch (democraten waren toen in de meerderheid)
 - Statehood Bill (1958): goedgekeurd in referendum met 85%
- Sinds 1959 geen staten meer bij. Redenen: vnl. politiek
- Wat kan nog een staat worden?
 - Washington D.C. (maar stemt altijd democratisch, republikeinen zijn tegen)
 - Puerto Rico (zelfde rede als hierboven)
 - Virgin eilanden (zelfde rede als hierboven)
 - Guam en Samoa (stemmen eerder republikeins, willen democraten niet)
 - ➔ als er staten bijkomen, zal het een deal zijn tussen de twee partijen: 1 nieuwe republikeinse en 1 nieuwe democratische staat

3. DE STATEN EN DE FEDERALE INSTIUTIONELE STRUCTUUR

3.1 De staten

- Staten hebben grote invloed op dagelijkse leven van Amerikanen
- Privaat- en strafrecht grotendeels bepaald door staten
- Hebben eigen sociaaleconomisch beleid
- Infrastructuur van wegen en spoorwegen vnl. in handen van staten
- Politie in handen van staten

3.1.1 Een federatie

- Noodzakelijke statelijke ratificatie van amendementen op federale grondwet
- Verdeling van kiesmannen per staat bij presidentiële verkiezingen
- VS is een federatie (bondstaat), maar: dualiteit van federale en statelijke organen
 - Domeinen met grote mate van eenvormigheid
 - Maar: ook verschillen tussen staten m.b.t. tot hun bevoegdheden

3.1.2 De statelijke structuur

- Staten: eigen grondwet, maar mag geen inbreuken maken op federale constitutie
- Staten bepalen zelf hoe ze hun grondwet wijzigen
 - Gebeurt op initiatief van statelijke parlementsleden of via een conventie
 - Meestal via referendum
- De parlementen
 - Staten bepalen zelf de inrichting van het (de) parlement(en)
 - Sinds 2012: 49 staten: bicamerale structuur
 - 1 Senate
 - 1 State house of assembly
 - Bepalen zelf aantal zetels, kiesdistricten en duur legislatuur → volledige parlementaire autonomie
 - Mandaat statelijk parlements lid: 2 of 4 jaar
 - Ook parlementen in de territories
 - Organisatie statelijke parlementen: meestal geregeld in statelijke wetten of statelijke grondwet
 - Bevoegd voor residuaire bevoegdheden
 - In meeste staten heeft gouverneur vetorecht (power to veto any bill), maar statelijk parlement kan veto ongedaan maken met speciale meerderheid
 - Voorzitter van beide kamers: Speaker (lid van meerderheidspartij in die kamer)
 - Dagelijks bestuur parlement: in handen van Executive Board (bestaat uit speaker en leiders/viceleiders (Chairman / vice chairman) van de politieke fracties)
- De gouverneurs (Governor)
 - Leidt regering van de staat
 - Functie is vastgelegd in statelijke grondwet
 - Hoofd van uitvoerende macht (Supreme Executive Power)
 - Rechtstreeks verkozen (termijn en herverkiezingen anders per staat)

- Onder gouverneur: Lieutenant Governor = nummer 2 van statelijke regering
 - Maar: 6 staten kennen functie niet
 - Geen regel dat Governor en Lieutenant Governor samen worden verkozen
- Niet alle leden van statelijke regering en hoofden van statelijke administratie worden aangeduid door Governor
 - Secretary of state, Attorney General en de Treasury: verkozen door kiezerspubliek op parlement
 - Maar: kunnen ook door Governor worden aangesteld, soms mits goedkeuring senaat of soms mits goedgekeurd door beide 'houses'
 - Procureur generaal wordt in alle staten rechtstreeks verkozen door volk
- Washington D.C.: geen statelijk statuut, maar kan wel stemmen bij presidentsverkiezingen

3.1.3 De procedure om staat te worden

- Amerikaanse Grondwet zegt niet hoe de VS land kunnen verwerven
- Geen vaste procedure voorzien om het statuut te verwerven van een staat van de federatie
- Uit politieke gewoonten kan men wel afleiden:
 - Op initiatief van eigen bestuur of op vraag van lid van het Huis van Afgevaardigden en/of senaat kan dossier geopend worden
 - U.S. Congress onderzoekt de vraag
 - Als federale parlement vraag opportuun vindt → onderzoek → dossier
 - Als dossier het gebied in staat acht om de taken van een staat uit te voeren en het gebied de federale bevoegdheden aanvaardt, dan kunnen plenaire vergaderingen stemmen over de toetreding van de nieuwe stat
 - Ook vaak referendum in toetredend gebied
- Enige in grondwet: je mag twee bestaande staten niet fusioneren of opsplitsen tenzij er een federaal akkoord is en de staten zelf ook akkoord zijn
- De facto (niet de iure) is er een 51^e staat: Israël (heeft grote invloed op Amerikaanse agenda)
- Als er staat bij komt dan moet het altijd met twee zijn, een republikeinse en een democratische staat moet dat dan zijn anders zal dat niet gebeuren

3.2 De grondwet (1787) en het staatsrecht

- Revolutionair voor die tijd
- Federaal recht > statelijk recht (↔ BE: wetten = decreten)
- Kenmerken
 - Duurzaamheid
 - Beperkt aantal wijzigingen: weinig amendementen
 - Tijdloos
 - Combinatie theorie en praktijk
 - Theoretische doordachtheid en praktische nuchterheid
 - Idealisme en realiteitsbesef
 - Grondwetgevende vergadering laat zich leiden door theoretische best denkbare regeringsvorm en ervaring
 - Tekst voor de toekomst en reactie op gebrekkige werking confederatie
 - Seculier karakter: scheiding kerk en staat
 - Breuk met tradities in Europa

- Geen goddelijk recht, maar geschreven door en voor mensen
- Principiële en praktische oorsprong:
 - Principeel: beginsel van volkssoevereiniteit = alle macht vond haar oorsprong in het sociale contract dat de individuele burgers gesloten hadden en waarin macht onder bepaalde voorwaarden en mits strenge beperkingen aan een overheid werd toegekend
 - Praktisch: diversiteit aan godsdiensten dus godsdienstvrijheid was onvermijdelijk
- Wel inherente verwijzing naar god, maar verheft geen enkele godsdienst tot staatsgodsdienst
- Geen erkende erediensten en geen enkel godsdienstig onderzoek als vereiste voor openbaar ambt
- Republikeins karakter
 - Revolutionair
 - Indirect door volk verkozen president en is staatshoofd, hoofd van regering en heeft bijzondere machten (bv vetorecht)
 - Vaste legislatuur en onafhankelijk van meerderheden in Congres
 - Macht president wel geneutraliseerd t.o.v. andere machten: checks and balances
 - Macht beperkt door 22^e amendement (1951, na Roosevelt): verkiezing tot dit ambt beperkt tot twee termijnen
 - Gelijkheid: iedere geboren Amerikaan kan staatshoofd worden het staatshoofd verkiezen
- Bondigheid (8 artikels en 27 amendementen)
 - Weinig aandacht voor detail, algemene regels moeten in praktijk worden uitgewerkt
 - Reden: hoe meer details, hoe groter kans op bezwaren + ruimte voor interpretatie
 - ➔ grote rol voor rechtspraak en rechtsleer (doctrine van het precedent)
 - Elastische grondwet:
 - Taal (o.w.v. weinig detail en gebruikte woorden)
 - Elastic Clause: flexibiliteit: clause geeft Congres het recht om alle wetten aan te nemen die nodig en juist zijn voor de uitvoering van de machten
 - Nadruk op instrumenten i.p.v. op inhoud
 - ➔ interpretaties aangepast aan veranderende omstandigheden en weinig amendementen (deels omwille van complexiteit amenderingsprocedure)
- Goede grondwet is: bondig,, tijdloos en beperkt tot vier domeinen:
 - Werking van de instellingen
 - Rechten en vrijheden
 - Basisregels overheidsbegroting
 - Procedure tot wijzigingen
- Amenderingsprocedure
 - Twee procedures: voorstel – ratificatie (goedkeuring)
 - Voorstel
 - Door Congres (huis of senaat): voorstel in beide kamers behandelen en in elke kamer 2/3 meerderheid nodig voor goedkeuring (dus niet enkel 2/3 van aanwezige en stemmende leden van elke kamer)

- Buiten Congres: speciale conventie: als 2/3 van de state legislature (statelijk parlement) het Congres verzoekt om een conventie bijeen te roepen (bestaat uit vertegenwoordigers aangeduid door de verschillende state legislatures)
 - Ratificatie
 - Ratificatie door state legislature: goedkeuring van ¾ vereist
 - Ratificatie buiten state legislature: speciale staatsconventies verkozen door bevolking van verschillende staten, zij moeten zich uitspreken over voorgestelde amendementen met goedkeuring van ¾ (nog maar 1x gebruikt)
 - ➔ macht van de staten (beslissen over wijziging grondwet)
 - ➔ ratificatie door Congres niet mogelijk (kan enkel voorstellen doen)
 - Congres kan bij voorstellen van een amendement bepalen dat ratificatie binnen een bepaalde periode vereist is (meestal 7j)
- De amendementen
 - Bill of rights: eerste 10 amendementen (1791)
 - Rechten van de mens (gelijk met Franse Déclaration des droits de l'homme)
 - Antwoord op antifederalistische kritiek op Grondwet en op vrees van kleinste staten voor almacht federale overheid
 - 1e amendement: vrijheid godsdienst, pers en meningsuiting
 - 2e amendement: recht om wapens te bezitten en dragen
 - 3e en 4e: bescherming privé-eigendom
 - 5e, 6e, 7e en 8e: bescherming gedagvaarden
 - 9e: lijst rechten in Bill of Rights is niet volledig: oplossing probleem Madison (als lijst met rechten worden opgesomd, zijn niet opgesomde rechten dan niet gegarandeerd?)
 - 10e: residuaire bevoegdheden voor de staten
 - Oorspronkelijk enkel van toepassing op federale administratie, door Hooggerechtshof (1925) ook voor staten en lokale overheden
 - Het 27e amendement (1992) (voorlopig laatste amendement)
 - Sleeper amendement: was al ingediend in 1789 door James Madison (toen niet voldoende stemmen)
 - Vertraagt de verhoging van parlementaire wedden van min. Één electorale periode = uitvoering loonsverhoging kan pas ingaan na nieuwe verkiezing voor het Huis (men wou dat kiezers weddeverhoging goedkeuren en men dus pas een loonsverhoging kreeg bij herverkiezing)
 - Kwam er mede door toegenomen ontevredenheid over zittende politici
 - Heeft 203 jaar geduurd om goed te keuren, termijn nu beperkt tot 7j
 - De bevoegdheden
 - Residuaire bevoegdheden: voor staten (politie, onderwijs, wegen,...)
 - Delegated/expressed powers
 - = toegewezen bevoegdheden van de unie
 - Bv. landverdediging, handelspolitiek, monetair beleid, nieuwe staten
 - Concurrent powers
 - = zowel voor Unie als staten
 - Bv. belastingpolitiek, rechtbanken, welvaartsbeleid, contractenrecht
 - Reserved powers
 - = toebedeeld voor staten
 - Bv. organisatie van bestuursniveaus onder de staat, volksgezondheid

- Federale recht > recht deelstaten
 - National Supremacy clause = federale rechtsnormregel: federaal recht breekt staten recht
 - Vanaf jaren 30: federale overheid breidt gezag stelselmatig uit (necessary and proper clause, Interstate commerce clause en federal preemption (= federale toe-eigening: staten verliezen in bepaalde aangelegenheden hun bevoegdheid wanneer de federale overheid deze aangelegenheid al geregeld heeft en wanneer deze federale regeling een sluitend geheel vormt dat bedoeld was als een volledige regeling))
- Het evenwicht
 - Zorgt dat niemand absolute macht krijgt
 - De machtenscheiding
 - Ter bestrijding van machtsmisbruik
 - Wetgevende macht: Congres
Uitvoerende macht: president en administratie
Rechterlijke macht: federale rechtbanken (Supreme Court zeer machtig)
 - Strikte scheiding tussen administratie en parlement
President: verkozen voor 4j en moet geen meerderheid bezitten in Congres
Parlementsleden: senatoren 6j, afgevaardigden 2j
 - Beide kamers houden elkaar in evenwicht:
 - Huis van Afgevaardigden: samengesteld op grootte van bevolking
 - Senaat: gelijkheid van staten
 - Politieke partijen zijn zwakker → parlementsleden onafhankelijker
 - Checks and balances
 - Verdeling van de macht, vermijden dat de ene de andere zal overheersen, verzachting machtenscheiding
 - Congres kan andere machten afremmen:
 - President: wet weigeren aan te nemen, wet aannemen tegen veto president, president afzetten (impeachment en conviction), weigeren benoeming goed te keuren en weigeren verdrag goed te keuren (beiden uitsluitend voor Senaat)
 - Rechterlijke macht: lagere (federale) rechtbanken reduceren, jurisdictie wijzigen, rechter uit functie verwijderen (impeachment en conviction), moet presidentiële voordrachten ivm rechters goedkeuren
 - Congres zelf: ene kamer kan andere in bedwang houden door wetgevend werk te blokkeren wanneer het na goedkeuring door ene kamer in de andere komt
 - President kan andere machten afremmen:
 - Congres: veto en kan Congres in speciale zittingen bijeenroepen
 - Rechterlijke macht: benoemt federale rechters (zittende magistratuur blijft, staande kan hij wel buitenzetten)
 - Rechterlijke macht kan andere machten afremmen:
 - Congres: wet goedgekeurd door Congres ongrondwettelijk verklaren
 - President: verklaren dat handelingen van president of uitvoerende macht on(grond)wettelijk zijn
 - Informele controle tussen president en Congres:

- Executive privilege: president kan bepaalde info ontoegankelijk voor Congres verklaren (owv nationale veiligheid of algemeen belang)
 - Congres kan uitvoerende macht controleren met onderzoek en getuigen
- Het Hooggerechtshof (Supreme Court)
 - 9 leden benoemd voor het leven (door president mits goedkeuring plenaire vergadering Senaat)
 - Kunnen ook worden afgezet
 - 2 bevoegdheden:
 - Original jurisdiction: in eerste instantie
 - Geschillen tussen twee staten binnen de Unie
 - Geschil tussen de Unie en een van haar staten
 - Geschil tussen één staat en een inwoner van een andere staat als de staat begint met de zaak
 - Appellate jurisdiction: in hoger beroep
 - Beroep tegen beslissing van het hoogste gerechtelijke orgaan van een staat of van federale hoven
 - Sinds 1925: kiest zelf de zaken die ze in beroep wil horen, dus behandelt niet meer elk beroep
 - 8 associate justices, 1 chief justice
 - Kan in ethische zaken van belang zijn of er een conservatieve of liberale meerderheid is
 - Leden worden opgedeeld in liberaal, gematigd en conservatief
 - Sinds 2006: eerste opperrechter: John Roberts (katholiek)
 - Swing vote: als 1 lid moderate is (en 4 liberal en 4 conservative)
 - Bij arresten Hooggerechtshof: mogelijkheid voor opperrechters om andere mening te vertolken:
 - Dissenting opinions: minderheid kan een gemotiveerde opinie kenbaar maken waarin ze stelt dat de meerderheid het mis heeft
 - Concurring opinions: geeft aan dat men het eens is met beslissing van de meerderheid, maar met een geheel of gedeeltelijk andersluidende motivering
 - Toetsing van de grondwet
 - Bevoegdheid staat nergens in de grondwet
 - Arrest 1803: Hooggerechtshof heeft zichzelf de bevoegdheid gegeven
 - Wordt politiek aanvaard, maar dus enkel gebaseerd op rechtspraak
 - De naleving: uitvoering arresten niet altijd even vlot
 - Brown v. Board of Education of Topeka (1954): verklaring dat de bestaande rassenscheiding in het openbaar onderwijs (public schools) in strijd was met equal protection principe in 14^e amendement
 - Praktische uitvoering van dit arrest heeft echter nog vele jaren geduurd
 - Parlement bezit mogelijkheden om in te gaan tegen arresten van het Hof
 - Civil Rights Act (1964) van het Congres: mogelijkheid om federale subsidies aan scholen te verminderen als er geen schot kwam in het proces van desegregatie
- De federale rechtbanken
 - Gespecialiseerde rechtbanken (bv fiscale en militaire)
 - District courts

- Min. 1 per staat, max. 4
 - Original jurisdiction: maritieme zaken, federale Grondwet, federale wetten, civiele zaken tussen burgers, faillissementen en zaken over beslissingen van federale agentschappen
- Courts of appeal (beroepshoven)
 - 12 rechtbanken
 - Verantwoordelijk voor een bepaald geografisch gebied = circuit (kan meerdere staten omvatten)
 - Voor beroepen tegen uitspraken van district courts die binnen een dergelijk circuit gelokaliseerd zijn
 - 13^e court of appeal: U.S. Court of Appeals for the Federal Circuit: voor beroepen afkomstig van special federale rechtbanken die bevoegd zijn over heel het grondgebied van de VS (bv. U.S. Court of International Trade, U.S. Taks Court,...)
- Benoemd door president (na confirmatie Senaat) voor het leven
- Kunnen afgezet worden bij hoogverraad, omkoperij, misdaden of misdrijven → inbeschuldigingstelling door Huis van Afgevaardigden en veroordeling door Senaat (2/3 meerderheid)
- Congres kan federale rechtbanken oprichten of afschaffen, de bevoegdheden van deze rechtbanken liggen vast in de grondwet
 - Kwesties van recht en billijkheid t.a.v. grondwet, wetten van de VS en internationale verdragen waarin VS partij is
 - Zeerecht
- Congres kan bevoegdheid over deze materies regelen
- Openbaar Ministerie:
 - Gevoerd door U.S. Attorneys
 - Staan onder minister van Justitie: Attorney General
 - Federale gevangenen
 - Belangen Amerikaanse regering verdedigd door: Solicitor General en zijn adjuncten (magistraten binnen Department of Justice)
- Statelijke rechtbanken
 - Bevoegd voor alle zaken waarvoor de federale rechtbanken niet expliciet bevoegd zijn
 - Elke staat bouwt eigen rechterlijke structuur uit met eigen rechtbanken, O.M. en gevangenen
 - Statelijke structuur van de rechtbanken (State courts:
 - Lokale rechtbanken (politie, vredegericht)
 - Rechtbanken van eerste aanleg (Trial Courts)
 - Beroepshoven (Appellate Courts)
 - Hooggerechtshof van de staat
 - Totale statelijke bevoegdheid: mogen zelf aantal rechtbanken kiezen en aantal en termijn van statelijke opperrechters
 - Bepalen ook zelf hoe ze hun rechters aanstellen (meestal verkiezingen: moeten dus kiescampagnes voeren – zowel zittende als staande magistraten)
 - Wel gebonden door federale Grondwet, federale wetten en internationale verdragen = supremacy clause

4. DE PRESIDENT

4.1 De president en zijn ambt

- Om de vier jaar verkozen (vastgelegd in grondwet)
- Verlenging termijn beperkt tot 2x
- President is staatshoofd én regeringsleider (geen onderscheid tussen beide functies)
- Voorwaarden:
 - Amerikaan door geboorte (natural born citizen) (discussie over wat dit nu is)
 - Min. 35 jaar oud
 - Minimum 14 jaar verbleven hebben op grondgebied van de VS
 - President en vicepresident mogen niet in zelfde staat wonen
 - Ook nood aan financiële middelen: dure campagnes

4.1.1 De macht van de president

- Bevoegdheden in de grondwet: leiding UM, opperbevelhebber leger, verdragen sluiten in diplomatie, benoemen van rechters en ambtenaren, samenroepen in buitengewone zittingen van één of beide delen van het congres en vetorecht
- Grondwet: executive power van de president: verantwoordelijk voor uitvoerende macht (regeringstaak ligt dus bij hem) (zijn ook bron van zelfstandige presidentiële bevoegdheden)
- Als staatshoofd: hoofd van het leger
 - Beheert het leger, Congres verklaart oorlog en keurt budgetten goed
 - Vietnamoorlog: presidenten opereerden alleen mbt militaire acties (macht Congres beperkte zich tot al dan niet toekennen van budgetten) → twisten tussen president en Congres → 1973 War Powers Act van Congres, maar nooit aanvaard door de regering (bepaalde dat de president max. 60 dagen troepen kan inzetten in het buitenland zonder goedkeuring parlement)
 - Praktijk: president neemt beslissingen over militaire operaties als opperbevelhebber (commander in chief), maar moet wel rekening houden met Congres (want beslist over financiering van de operaties)

4.1.2 Het vetorecht

- = presentment clause
- Historisch gezien: om schendingen van grondwet door een wet tegen te houden
- Vanaf Wilson: bredere interpretatie: ze gaan ervan uit dat het hun plicht is met als bedoeling bescherming van de bevolking
- President moet veto niet motiveren
- Veel gebruikt in periodes waarbij president en meerderheid congres van een andere partij zijn
- Veto's zijn moeilijk te overrulen
- Traditionele veto: beslissing van president om binnen 10 dagen het voorstel van wet terug te sturen naar het congres met zijn negatieve beoordeling → voorstel van wet kan toch van kracht gaan indien het voorstel in zowel Huis als Senaat opnieuw wordt aanvaard met 2/3 meerderheid
- Pocket veto: door congres goedgekeurde wet die aan president wordt aangeboden minder dan 10 dagen voor einde van een zitting (session) → president kan veto niet tijdig

terugsturen → congres kan door goede agendering verhinderen dat het presidentiële veto geen 10 dagen heeft om teruggestuurd te worden

- Discussie: mogelijk dat volledige wet wordt vernietigd door veto wanneer president slechts een deel niet ziet zitten
 - Clinton: Line item veto als oplossing waarbij president slechts tegen één deel van de begroting veto kan invoeren
 - Werd door Supreme Court als ongrondwettelijk verklaard → veto moet dus tegen alles of niets (geeft president veel macht)
- Vetorecht beetje beperkt na WOII

4.1.3 De vicepresident

- Ook 4j
- Als president uit zijn ambt wordt ontslagen, overlijdt, ontslag neemt of niet in staat is zijn ambt te vervullen, zal ambt van staatshoofd overgaan naar vicepresident
- Lang geduurd vooraleer grondwet het ambt van vicepresident volledig omlijnde
- Eerste probleem: 1841: overlijden president Harrison: congres vindt dat vicepresident enkel acting president kan zijn (kan termijn uitoefenen, maar geen beslissingen nemen), maar nieuwe president vindt dat opvolger alle bevoegdheden moet hebben
- Mogelijke grondwettelijke problemen:
 - Bevoegdheden vicepresident die president wordt
 - Wat bij ziekte president?
 - Als vicepresident president wordt is er geen nieuwe vicepresident?
- Oplossingen:
 - Wanneer president overlijdt of niet aan voorwaarden voldoet wordt vicepresident automatisch president met volle bevoegdheden
 - Periode tussen dag verkiezing (november) en eedaflegging (januari) verkort
 - Lyndon Johnson: oplossing probleem naar aanleiding van moord op Kennedy
 - Als ambt vicepresident niet bemand is: president zal één nieuwe vicepresident voordragen na goedkeuring en meerderheid in beide huizen van het Congres
 - Als president aan voorzitters van Congres schrijft dat hij in onmogelijkheid verklaart om te regeren (bv door ziekte) gaan bevoegdheden naar vicepresident tot president schriftelijk verklaart terug te kunnen besturen
 - Als vicepresident en meerderheid belangrijkste ambtenaren uitvoerende macht aan voorzitter van de senaat en Huis schriftelijk verklaren dat de president in de onmogelijkheid verkeert om machten en plichten van zijn ambt te vervullen → vicepresident zal machten en plichten overnemen
 - → continuïteit ambt van president
- Presidentskandidaat kiest partner en meestal bevestigt conventie die keuze
- Running mate: strategie van vicepresidentkandidaat met ander profiel (meestal jonger, liberaler/conservatiever, andere religie, regio,...) (vroeger werd vicepresident persoon met 2^e hoogste kiesmannen)
- Vicepresident is voorzitter van de senaat
 - Heeft geen stemrecht, wel doorslaggevende stem bij staking stemmen senaat
 - In praktijk: voorzitterschap uitgevoerd door lid meerderheidsfractie
- President kan vicepresident ontslaan/vervangen

4.1.4 De verkiezingen

- Drie fasen: aankondiging, voorverkiezingen in de partij en uiteindelijke presidentsverkiezingen
- De voorverkiezingen
 - Duurt lang en zijn eigenlijk nergens genoteerd
 - Georganiseerd door de twee grote partijen per territory, staat alsook in het federaal district → resultaat: nominatie van presidentskandidaat
 - Partijen werken obv eigen regels (meestal gebaseerd op gewoonten van de staat) → ze kiezen dus of voorverkiezingen open (iedereen kan stemmen) of gesloten (enkel partijleden kunnen stemmen) zijn en kiezen zelf hoe delegates worden toegewezen
 - Praktijk: partij zittende president houdt geen voorverkiezingen (als hij nog een termijn kan doen)
 - Twee soorten voorverkiezingen:
 - Caucus (getrapt systeem): vanuit alle counties worden leden aangeduid voor staatsconventie. Er worden dan uitgebreide discussies gehouden over kandidaten en programma's. Uiteindelijk kiest men op staatsniveau wie afgevaardigden worden voor nationale conventie
 - Primary: één voorverkiezing: verkiezingen per staat over kandidaten in een partij (meeste primaries zijn gesloten (enkel geregistreerde kiezers van de partij mogen stemmen))
Bij open primary: alle geregistreerde kiezers kunnen stemmen → cross-over vote = democraten kunnen bijvoorbeeld op radicale republikeinen stemmen in de hoop dat hun partijkandidaat een zwakke tegenkandidaat krijgt
 - Primary gebeurt het vaakst
- De derde fase
 - Kiesmannen/-vrouwen
 - Amerikaanse president wordt niet rechtstreeks verkozen, maar door kiescollege (electoral college)
 - De kiesmannen zijn minder bekende partijleden die per staat verkiesbaar zijn
 - Elke staat heeft evenveel kiesmannen als het totaal aantal senatoren en afgevaardigden in het college (totaal aantal kiesmannen is dus 538, absolute meerderheid is dus 270) → 8 kleinste gebieden hebben samen ongeveer zelfde impact als Florida of NY (10 jaarlijkse volkstelling)
 - Eigenlijk 535, maar Washington heeft er 3, dus 538
 - Kiezers stemmen niet op één van de kandidaten maar op kandidaat-kiesmannen of -vrouwen. Zij kondigen vooraf aan welke kandidaat hun stem zal krijgen en op grond van de statelijke wetgeving alsook gewoonterecht zijn zij aan die aankondiging gebonden
 - Senatoren, afgevaardigden en personen met bezoldigd ambt onder de Unie kunnen niet als kiesman fungeren
 - Indirecte verkiezingen: verlichting: president door volk laten kiezen, maar wel filter via "wijze" kiesmannen
 - Elke staat bepaalt op welke manier de leden van het kiescollege worden aangeduid; meestal directe verkiezingen
 - Lijst van kandidaat-kiesmannen die het hoogst aantal stemmen behaalt, is winnaar in staat en in federale district van alle kiesmannen → winner takes it all

- Tendensen in derde fase: brede, landelijke campagnes met aandacht voor lokale problemen, concentratie op swing states (staten waar bij vorige verkiezingen klein verschil was tussen kandidaten van democraten en republikeinen), aandacht voor group voting (aandacht voor bepaalde groep bv vrouwen, hispanics, zwarten,...) en aandacht voor debatten op televisie (media is belangrijk)
- Swing states: staten waarbij het verschil tussen beide kandidaten in vorige verkiezing minder dan 10% was → hebben meestal geen traditie om voor een bepaalde partij te stemmen (bv Florida)
- Het kiescollege
 - Leden van het kiescollege komen samen per staat en in Washington D.C. om voor hun president-kandidaat en vicepresident te stemmen
 - Op federaal niveau: stemming in gezamenlijke zitting van Congres o.l.v. voorzitter van de senaat
 - Wanneer geen van de kandidaten erin slaagt om absolute meerderheid onder de kiesmannen te verwerven: Huis moet beslissen en kan kiezen uit de 3 kandidaten met hoogst aantal stemmen in het college van de kiesmannen. Deze stemming gebeurt per staat → elke staat heeft dan maar 1 stem
- Verkiezingen 2016:
 - Trump won met 306 kiesmannen
 - Maar: Hillary had meer hoofdstemmen
 - Verschil tussen mannen en vrouwen:
 - Mannen: 52% Trump, 41% Hillary (waarvan 63% blanken op Trump)
 - Vrouwen: 54% Hillary, 41% Trump
 - Waarom stemden toch zoveel vrouwen op Trump?
 - Getrouwde vrouwen: 49% Hillary en 47% Trump, niet getrouwde vrouwen 62% Hillary en 33% Trump
 - Getrouwden onderverdelen per afkomst: blanken: 53% op Trump en 43% op Hillary
 - Conclusie: Trump is gewonnen omdat getrouwde vrouwen voor hem stemden

4.1.5 De politieke partijen

- De democraten (blauwe partij, democratic party)
 - Centrale orgaan: Democratic National Committee (DNC)
 - Ondersteunt democratisch presidentschap of centraliseert democratische oppositie tegen republikeinse administratie
 - Superviseert partijconventie, zoekt financieringsbronnen voor campagne,...
 - Voorzitter: gekozen door president (als die democraat is) of door state committee men
 - Ook op niveau van staten en lokale bestuursorganen
 - Diverse fracties:
 - Religieus links: linkse protestanten en katholieken
 - Progressieve democraten: ijveren voor actief sociaaleconomisch overheidsingrijpen vanwege Unie en staten; zijn voor abortus, rechten van gays en tegen racisme

- Liberalen: iets rechtser, ijveren meer voor regulering van economie en beperking vrijhandel (Obama)
 - Gematigden: New Democrats; pleiten voor sociaal beleid, goed ondernemingsklimaat en sterke defensie
 - Conservatieven: situeren zich in landbouwgebieden en in het zuiden; verdedigen belangen van landbouwers en traditionele waarden (tegen abortus en stamcellenonderzoek, voor doodstraf)
- Democratisch partijprogramma: regulerende economie, verdediging macht van federale staat, publiek sociaalezekerheidssysteem, strengere wapenwet, pro internationale samenwerking, strengere immigratieregeling
- De republikeinen (rode partij, republican party)
 - Centrale orgaan: Republican National Committee (RNC): zelfde taken als DNC
 - Fracties:
 - Social conservatives: religieuze verenigingen tegen abortus en scheiding Kerk en staat, pleiten voor verbod op holebi-huwelijk; diverse protestantse kerken; groot in zuidelijke staten; sociaal en ethisch conservatisme
 - Federalists: “states right republicans”; willen kleine federale staat, veel macht voor staten
 - Fiscal conservatives: willen vermindering belasting op werkenden en bedrijven
 - Neoconservatives: gekenmerkt door unilateraal buitenlands beleid, gebaseerd op militaire macht (delen bepaalde kenmerken met social conservatives)
 - Moderates: ijveren om partij zoveel mogelijk naar politieke centrum te brengen: voor welvaartsstaat, gecontroleerd wapenbezit, rechten voor gays en pro abortus; opening naar politiek minder actieve groepen
 - Liberal republicans: komen op voor sociaal beleid vanwege de overheid en zijn voorstander van grote overheidsinvesteringen
 - Belangrijkste partijpunten republikeinen: keynesiaanse begrotingspolitiek (economie opkrikken met overheidsuitgaven), investeren in onderwijs voor Spaanstaligen, belastingverlaging, grote veiligheidsoperaties om nieuwe aanslagen te vermijden, macht van de staten, verdeeld over positie van gays en relatie Kerk-staat
- Republikeinen: historisch tegen slavernij, eerder noordelijk – democraten voor slavernij, eerder zuidelijk (partij antifederalisten, dus macht voor staten)
- Vandaag op buitenlands vlak: democraten willen een mondiale positie van VS, Republikeinen zijn meer protectionistisch
- Republikeinen: pro statelijke macht – democraten: pro federale macht
- Democraten: beetje als centrum rechtse partij bij ons (beperkt overheidsingrijpen) – republikeinen: beetje als liberaal conservatieve partijen (is dus ook rechts)
- Weinig linkse partijen
- Fractie-leiders hebben de macht
- Partijtucht is hier niet zo groot als bij ons: parlementsliden zijn relatief vrij

4.1.6 Partijfinanciering

- Federal Election Commission: verantwoordelijk voor toezicht op naleven van regels partijfinanciering
 - Agentschap °1975

- 6 leden (3 democraten, 3 republikeinen), door president aangesteld voor 6j
 - Limiteert bedragen die burgers en organisaties aan kandidaten mogen geven
- Kandidaat kan kiezen: federale regels van partijfinanciering volgen ofwel volledig zelf financieren (bv Trump)

4.1.7 Beperking van de termijn

- 22^e amendement
- Was reactie op lange regeerperiode democraat Roosevelt (voorstel Truman, opvolger)
- T.e.m. Roosevelt was beperking tot twee ambtstermijnen ongeschreven gewoonteregel
- Men mag voorafgaand wel ambt van vicepresident bekleden

4.1.8 De installatie en het loon

- Indiensttreding op 20 januari: 20^e amendement (Lame duck amendement)
- Veel tijd tussend oor spoils system (vervanging administratie)
- Als verkozene geen herverkozene is: tot eedaflegging is hij president-elect
 - Stelt ploeg samen (met parlamentsleden uit beide partijen) die overgang voorbereidt
 - Zittende ploeg (lame duck) handelt lopende zaken af
- Loon mag niet wijzigen tijdens ambtsperiode
- President verdient ongeveer 400.000 dollar/jaar (Trump moest dat niet hebben) (is weinig vergeleken met bij ons, in USA begin je pas geld te verdienen na presidentschap: lezingen, boeken, RvB universiteiten,...)
- Tot 10j na einde ambtstermijn staat president onder bescherming van veiligheidsdiensten

4.1.9 De afzetting

- = impeachment
- President, vicepresident en openbare ambtenaren kunnen uit ambt verwijderd worden na bijzondere inbeschuldigingstelling van hoogverraad, omkoperij of andere zware misdaden of misdrijven → niet alle strafbare feiten zijn voldoende voor impeachment
- Procedure door politiek orgaan (Congres) → sanctie beperkt tot verwijdering uit ambt, verbod op ereambt en onmogelijkheid om bezoldigd ambt te bekleden voor VS
- Procedure: start in Huis van Afgevaardigde, moet hem in staat van beschuldiging stellen (meerderheid in huis nodig), maar: eigenlijke afzetting kan enkel door 2/3 meerderheid in senaat (= 67 van 100 senatoren)
- Tot nu toe: toegepast op 3 presidenten
 - Nixon: nam voor stemming Huis zelf ontslag
 - Johnson: is in ruzie gekomen met radicale republikeinse meerderheid, stemming is niet gelukt
 - Clinton: men ontdekte dat hij een affaire had met een stagiaire, 2 van de 3 beschuldigingen werden aanvaard voor inbeschuldiging stemming, maar uiteindelijk niet genoeg stemmen

4.2 De administratie

4.2.1 Het White House office

- Ongeveer 400 personen die president vrij kan kiezen
- Private administratie van president, ontstaan onder Roosevelt
- Geleid door Chief of Staf
 - Daaronder: Deputy Chief of Staff met diverse personen die de titel dragen Assistant to the President
 - Deze assistenten hebben 1 of meerdere deputy assistants
- Hoofdtak: president ondersteunen in zijn beleid met adviezen die niet gekleurd zijn door de administratie
- Meeste leden: vrienden en experts
- Veel presidenten zijn administratie als tegenstander, daarom vertrouwelingen aan hoofd ervan – reden wantrouwen:
 - Besluitvormingsprocessen die tot stand komen en niet voorkeur van staatshoofd hebben
 - Zijn vaak gespecialiseerd in 1 dossier, hebben dus veel kennis terwijl president algemene kennis heeft over alle dossiers en algemeen belang voor ogen houdt
 - Schrik voor achterhouden informatie
- Organisatie: 3 systemen
 - Piramidestructuur: chief of staff aan de top en bepaalt toegang tot president (is soort van semipresident)
 - Hub and spoke system: meerdere adviseurs kunnen president direct bereiken
 - Mengvorm: grotere groep topmedewerkers met toegang tot president
- Taken chief of staff:
 - Beleidsproces in Witte Huis structureren en ordenen
 - Bemiddelen bij conflicten tussen leden kabinet
 - Controle uitoefenen op toegang tot president om te vermijden dat andere de agenda van de president zouden bepalen
- Ook nationale veiligheidsadviseur heeft vaak directe toegang tot de president
- Ook vicepresident heeft eigen administratie: Office of Vicepresident; kan ook vrij personeel aanstellen met leiding door chief of staff

4.2.2 Het Executive Office of the President

- Structuur:
 - Instellingen die direct onder de president staan (bv. council economic advisors, council of environmental quality, national security council,...)
 - Deze instellingen hebben een vaste administratie
- Spoils/merit system
 - In oorsprong: (her)aanstelling van de gehele openbare federale administratie
 - Idee: president moet kunnen rekenen op een loyaal ambtenarenkorps
 - Veel ervaring en tijd verloren bij opleiding nieuwe ambtenaren
 - Vroeger: iedereen buiten, nu enkel top van de federale administratie
 - President stelt nieuwe mensen voor en moet bekrachtigd worden door senaat (behalve white house, mag president zelf kiezen, moet niet goedgekeurd worden)
 - Voordeel: partij heeft greep op topfuncties

4.2.3 De taal

- Geen wet die de officiële taal bepaalt, maar grondwet is in het Engels
- Veel gedoe rond geweest door opkomst spaanstaligen
- Staten gaan verder: enkele statelijke grondwetten stellen dat Engels de taal is, anderen zeggen Engels-Spaans, Spaans, Frans-Engels,...
- Tot 1920 was het in NY Nederlands-Engels

4.2.4 Het kabinet

- Amerikaanse variant van onze regering
- Titel leden: Secretary, bevoegd voor een toegewezen bevoegdheid (bv landbouw)
- Elk van de secretaries is bevoegd over een ministerie (Executive Department)
- Federale topambtenaren en regeringsleden mogen geen familieleden benoemen, inclusief in het kabinet
- Alle secretaries worden aan geduid door president na positieve hoorzitting in senaat (als senaat niet overtuigd is moet president kandidaat terugtrekken)
- Functies secretary op zijn/haar departement:
 - Beheer administratie
 - Vertegenwoordiging van belangen departement in politieke besluitvorming
 - Woordvoerder van departement naar buitenwereld
 - Vertegenwoordiging president in administratie
- Meestal partijgenoten president en komen uit politieke wereld, bedrijfswereld, advocatuur, geneeskunde en academische wereld
- Lijst volgorde: president – vicepresident – voorzitter Huis en voorzitter senaat – secretaries in rangorde met oudste departement eerst (buitenlandse zaken – defensie – financiën - ...)
→ opvolgingswet als tijdelijke oplossing tot (vice)president terug kan besturen
- Geen wekelijks overleg zoals bij ons, zelf te bepalen door president
- Structuur departement: hiërarchisch: secretary – deputy secretary – under secretaries – deputy under secretaries – assistant secretaries
- Alle functies zijn onderworpen aan spoils system
- Ongeveer 60% van ambtenaren werkt in zo'n departement
- Verschil department en agency: departement staat boven agency, zoals bij ons: uitvoering door agency, voorbereiding door departement, maar: in VS maar 1 departement en 1 agency

4.2.5 De openbare administratie

- 15 departementen en 100 tal agentschappen
- Buitenlandse zaken (oudste), financiën, defensie, justitie (maar meeste zaken voor staten), binnenlandse zaken, landbouw, handel, arbeid, volksgezondheid, huisvesting (eigenlijk statelijke bevoegdheid maar deden niet genoeg), vervoer, energie, onderwijs, veteranen (militaire begraafplaatsen en medisch programma voor veteranen), binnenlandse veiligheid

4.3 De presidenten

- Lincoln (1861 – 1865)
 - 16^e president, republikein en advocaat

- Is tegen slavernij, maar eist geen onmiddellijke afschaffing omdat grondwet slavernij niet verbiedt
- 1860: discussie: Lincoln heeft meerderheid in kiescollege, maar er waren 4 kandidaten, democraten hadden samen meer dan Lincoln
- 1864: Lincoln pleit voor generositeit en flexibiliteit t.a.v. zuiden, maar radicale republikeinen willen onderdrukken zuiden en zijn uit op wraak
Lincoln terug verkozen
- De gebeurtenissen: burgeroorlog
 - Gevolg van onenigheid over slavenkwestie
 - Zeven staten richten confederatie op met eigen president
 - Lincoln zegt in toespraak eedaflegging dat Unie niet ontbonden kan worden en hij slechts op termijn slavernij wil afschaffen en geen oorlog in zuiden wil beginnen
 - Verschil tussen noord en zuid door leger: noorden heeft zeemacht, meer mensen en zware industrie, noorden heeft betere militaire leiders en katoenbouw (zorgt voor steun Europa)
 - Lincoln wil behoud van de unie, na eerste successen emancipatie van slaven
 - → slaven trekken nu partij voor noorden en Europa kan confederatie niet blijven steunen
 - Eerste noordelijke militaire overwinningen in 1863
 - Burgeroorlog leidde tot oprichting nieuwe staten Nevada en West Virginia
- Vermoord in 1865
- Johnson (1865 – 1869) (17^e president)
 - Door overlijden Lincoln wordt vicepresident Johnson president
 - Neemt kabinet Lincoln over, maar snel spanningen over politiek t.a.v. zuidelijke staten (de reconstruction)
 - Congres wil hem afzetten, ruzie tussen president en congres loopt hoog op
 - Periode in teken van heropbouw zuiden en afschaffing slavernij
 - Zuiden: ook Johnson was voorstander van mildere vorm van zuidelijke bezetting, maar radicale republikeinse fractie in Congres ziet het anders → Unie beheert en bezet zuiden met noordelijke ambtenaren en militairen (carpetbaggers) → reactie zuiden: oprichting Ku Klux Klan (1866)
 - Noorden: aankoop Alaska
- Hayes (1877 – 1881) (19^e president)
 - Republikein
 - Verkiezingen 1876: veel ruzie bij telling wie nu heeft gewonnen, heeft 3 maand geduurd vooraleer er een uitslag was, ging over geldigheid stemming in bepaalde zuidelijke staten
 - Hayes won, was resultaat van stemming in speciale commissie opgericht door Congres
 - Politieke deal: republikein mocht president worden (aangezien alle vorige dat ook waren), maar in ruil wouden democraten dat militaire bezetting van het zuiden (de reconstruction) moest stoppen: zuidelijke staten kregen terug autonomie → einde bezetting maar geen einde aan slavernij
- Theodore Roosevelt (1901 – 1909) (26^e president)
 - Gaf republikeinse partij een progressief imago

- Progressisme ≠ socialisme; hoofdpunten: voorverkiezingen (primaries: volk, niet partij moet kandidaten aanduiden), beperking verkiezingsgelden, referenda,...)
- Ijverde voor: breder belastingstelsel, meer controle op transporttarieven, aanpak corruptie in de administratie,...
- Binnenland: populistisch beleid: tegen big business, voor 1 sterke federale OH, afschaffing monopolies
- Buitenland: paste Monroe-doctrine (Amerika voor Amerikanen) toe als het hem uitkwam, begeleidde vredesakkoord tussen RL en Japan (1904-1905) en bemiddelt in crisis over Marokko tussen DL en FR (1906) → Nobelprijs voor de vrede
- Wou zich tweede keer terug kandidaat stellen, partij wou hem niet dus hij begon een derde partij wat leidde tot een split bij de republikeinen → Wilson (democraat) won
- Wilson (1913 – 1919)(28^e president)
 - Aan de macht door split republikeinen (is dus democraat)
 - Wou ook monopolies afschaffen
 - WOI: Amerikanen houden zich afzijdig, maar keert met duikbotenoorlog en in 1917 met het Zimmermannconflict: telegram wordt onderschept waarin Duitsland en Mexico zeggen Amerika aan te vallen = incident om toch mee te doen in WOI
- Franklin Roosevelt (1933 – 1945) (32^e president)
 - Aanpak crisis: new deal: overheid moet actief optreden op sociaaleconomisch vlak (bv. aanleggen autostrades) om economie op te krikken – overheid gaat optreden om werkloosheid te verminderen
 - WOII: Amerika blijft ook weg uit de oorlog.
 - Begin (1937): strikte neutraliteitswet
 - Vanaf 1939 passieve deelname (goederen aan UK): cash and carry politiek (wapens leveren tegen contante betaling) – vanaf 1940: leen- en pachtwet (Lend and Lease Act) (oorlogsschepen aan UK)
 - Ommezwaai, actieve deelname: Pearl Harbour: Amerika doet mee in oorlog tegen Japan
 - DL en IT verklaren daarna ook oorlog aan Amerika (hadden bondgenootschap met Japan)
- Truman (1945 – 1953) (33^e president)
 - Binnenland: fair deal (maatregelen voor werkgelegenheid, huisvesting,...)
 - Opvolger Roosevelt doordat Roosevelt sterft, maar wist niet van atoomwapens en strategieën
 - Na oorlogse situatie in Europa is voorwerp conferentie in Potsdam, maar onenigheid tussen Stalin en Truman: geen herstelbetalingen of grondgebied gegeven aan Sovjet
 - Truman-doctrine: steunt alle landen die zich verzetten tegen communistische macht (Containment policy) → uitgevoerd met Marshallplan (2 uitgangspunten: communisme in West-Europa tegengaan door economisch herstel + Amerikaanse economie aanwakken via Europese bestellingen)
 - Amerika beslist om Japan militair te besturen (beletten dat Sovjet deel van Japan inneemt → atoomwapens)
 - → USA nieuwe wereldmacht
 - VN als eis van burgers

- Eisenhower (1953 – 1961) (34^e president)
 - Maakt einde aan Koreaanse oorlog en houdt zich aan naoorlogse akkoorden met Sovjet Unie (vredesakkoord van 1953)
 - Enige president die bespaart in militaire budgetten (wil begrotingsevenwicht)
 - 1956: incidenten: blokkade in Berlijn, Eisenhower heeft luchtbrug gezet
 - Hongaarse opstand, VS moeit zich er niet mee omdat Hongarije van RL was
 - Eisenhower wil geen ruzie met sovjet unie dus houdt zich aan de afspraken
 - Geeft geen steun aan FR in Vietnamoorlog (Kennedy wel)
 - Akkoord over Oostenrijk: de 4 geallieerden trekken zich uit Oostenrijk, maar Oostenrijk wordt niet neutraal (niet makkelijk voor Europees leger)
 - Segregatie in zuidelijke staten en Eisenhower stelt einde aan segregatie
- Kennedy: vietnamoorlog, vermoord
- Nixon (1969 – 1974) (37^e president)
 - Republikein
 - Vnl. buitenlandse prestaties, weinig binnenlandse
 - Zit met problemen jaren 60: inflatie, slechte openbare financiën, overgewaardeerde dollar, Vietnamoorlog,... (Amerikaanse economie is niet meer superieur)
 - Trekt soldaten terug uit Vietnamoorlog
 - Watergate: ingebroken en verkiezingsinformatie gestolen van democraten. Journalisten vinden lek bij FBI en journalisten weten dus veel. Inbrekers werkten in Witte Huis; groot schandaal, men wou afzetting Nixon maar nam zelf ontslag
- Raegan (1981 – 1989) (40^e president)
 - Filmacteur en republikeinse gouverneur geweest
 - Slogan: keep it simple
 - Binnenland: sociaaleconomische budgettaire problemen
 - Wil Keynesiaans beleid, overheid moet investeren om economie te verbeteren.
 - Ging belastingen laten dalen, maar meer uitgaven → grotere schuld
 - Maar: dollar na een jaar gestegen met 7% en financiering door hoge rente (op Europees spaargeld), dus reaganomics was een succes
 - Sovjet unie
 - Dubbel probleem: soldaten kosten veel geld en hadden door dat ze achterliepen op VS doordat Raegan veel geld in leger pompte
 - Nieuwe middellangeafstands-kernraketten geplaatst in West-Europa en sovjetbezetting van Afghanistan → nieuwe Koude oorlog tussen Moskou en Washington D.C., maar beterde als Gorbatsjov aan macht kwam
 - Reduction talk tussen Raegan en Gorbatsjov: nucleaire wapens verminderen
 - Iran: Iron gate schandaal: Raegan wil geen militaire operatie riskeren, akkoord was dat VS toch wapens moest leveren als diplomaten (gevangen in Iran) worden vrijgelaten
 - Terrorisme: bomaanslagen tegen Amerikaanse doelwitten
- George H.W. Bush (1989 – 1993) (41^e president)
 - Was vicepresident van Raegan
 - Ging ook geen belastingen opleggen
 - Economische situatie: Bankencrisis en schulden → toch belastingen
 - Einde koude oorlog: Sovjet unie valt uiteen

- Golfoorlog: Saddam Hoessein valt Koeweit binnen en had greep op olieprijs → luchtaanvallen, Saddam vuurde raketten op Israël → landtroepen, Koeweit snel bevrijdt, maar wel nog politieke ruzie omdat de VS niet verder gingen dan Koeweit
- Clinton (1993 – 2001) (42^e president)
 - Republikein
 - Ruzie rond belastingen
 - Budgettaire problemen opgelost door: goede economische periode (jaren 90) en geen beslissingen in Washington (geblokkeerde situatie: congres andere meerderheid) → niets beslist = sowieso besparing
 - Financiële en vrouwenschandalen
 - Terrorisme: aanslag op WTC (1993) → aanvallen in Afghanistan
 - Buitenland: NAFTA-akkoorden
- George Walker Bush (zoon vorige Bush) (2001 – 2009) (43^e president)
 - Bush-doctrine: antiterreurbeleid waarbij geen onderscheid gemaakt wordt tussen landen die terroristen onderdak geven en terreurorganisaties zelf
 - Wil Afghanistan eerst niet binnenvallen, na 9/11 wel
 - Tweede Golfoorlog: valt Irak binnen
 - Economisch: belastingverlagingen, uitgaven verhoging → positief na einde eerste ambtstermijn, na tweede ambtstermijn kredietcrisis, instorten huizenmarkt,...
- Obama (2009 – 2017) (44^e president)
 - Terugtrekking troepen uit Irak en Afghanistan, sluiting gevangenis op Guantanamo bay
 - Krijgt nobel prijs voor de vrede voor inspanningen ter versterking van internationale diplomatie en samenwerking tussen volkeren
 - Moet bankencrisis oplossen: selectief banken redden
 - Obamacare: basisverzekering voor ziektekosten, federale ziekteverzekering (niet verplicht)
- Trump (2017 - ...) (45^e president)
 - NAVO blijft bestaan
 - Verhoging douanetarieven (protectionisme) staal en auto's (slecht voor DL), neemt China aan (door handelstekort)
 - Militaire acties (raketten op Assad, actief in Irak en Iran), meer geld voor defensie
 - Binnenland: beurzen stijgen, veel infrastructuurwerken, minder belastingen

5. HET CONGRES

5.1 Verkiezing en samenstelling

- Wetgevende macht: Huis van Afgevaardigden en Senaat (tweekamerstelsel; is ook zo in 49 vd 50 staten)
- VS zijn een democratische staat: Congres is samengesteld uit congresleden die op regelmatige tijdstippen rechtstreeks worden verkozen door burgers in vrije verkiezingen
- Verschillen met Europa:
 - Vaste legislatuur van 4j
 - Kabinet en president zijn niet afhankelijk van meerderheden in het Congres → geen continu gevaar voor regeringsinstabiliteit (↔ FR: regering bestaat obv parlementaire meerderheid)
 - Minder partijtucht: sterke kandidaten, financiering kiescampagnes, interne heterogeniteit van politieke partijen met sterke statelijke basis → verhindert centrale partijleiding
- Bipartisme → 1 van de 2 toonaangevende partijen kan betekenisvol tegenwicht maken
- Parlementsverkiezingen
 - Algemeen enkelvoudig stemrecht
 - Tijd, plaats en wijze waarop afgevaardigden en senatoren worden verkozen: wordt in elke staat bepaald door wetgevende macht
- Congreslid
 - Moet niet in Amerika geboren zijn, wel Amerikaanse nationaliteit hebben en geen ander ambt bekleden
 - Beschermde, maar niet als ze schuldig zijn aan hoogverraad
 - Hebben ook uitgebreide kabinetten

5.1.1 Het Huis van afgevaardigden

- Om 2 jaar verkozen
- Voorwaarden: min 25j, gedurende 7j burger van VS geweest zijn, inwoner van staat waarvoor men gekozen is (niet vereist om in kieskring te wonen waar men verkozen is)
- Onbeperkt herverkiesbaar
- Het aantal afgevaardigden
 - 435 leden (ligt vast), hierover worden dan de zetels verdeelt tussen staten (dus blijft 435, ookal komen er staten bij, andere staten hebben dan gewoon minder)
 - Verdeling in verhouding tot bevolkingscijfer van de staten, iedere staat heeft er min. 1 (bevolkingscijfer om 10j vastgesteld)
 - Exacte verdeling veel gewijzigd over de jaren
 - Daarnaast zijn er ook nog huisleden van de territories, zij krijgen personeel en loon, maar geen stemrecht omdat ze geen staat zijn (er zijn 6 territories → 441 huisleden)
- De kieskringen
 - Iedere staat: evenveel kieskringen (congressional districts) als afgevaardigden → iedere kieskring heeft 1 afgevaardigde
 - First past the post system
 - Iedere kieskring heeft ongeveer evenveel inwoners
 - Na volkstelling: herschikking kieskringen (redistricting)
 - Staten bepalen zelf omschrijving van kieskringen

- Gerry mandering = herschikking door wetgevende macht van de betrokken staat met veel politiek getouwtrek: zetelende meerderheid probeert in zoveel mogelijk kieskringen de verkiezingen te winnen (leidt soms tot rare grenzen tussen kieskringen) → hertekening kieskringen zodat ze electoraal voordelig zijn
- Verkozen at large = één afgevaardigde in een staat: één kieskring (valt samen met staat zelf)

5.1.2 De senaat

- Verkozen voor 6j
- Voorwaarden: min 30j, min 9j burger in VS geweest, inwoner van staat waarvoor men verkozen is
- Geen beperking op aantal herverkiezingen
- Het aantal senatoren
 - Vroeger: aangeduid door senaten van de staten, maar men vond dit niet democratisch → 17^e amendement: rechtstreekse verkiezingen
 - 2 senatoren per staat
 - Senior senator = langst zetelende (daarnaast junior senator)
 - Geen vertegenwoordigers van de territories (verschil met Huis) → aantal senatoren evolueert dus wel met aantal staten (momenteel 100 senatoren dus)
 - Senaat wordt niet elke 6j volledig vernieuwd → vernieuwing om 6j voor 1/3 van senatoren (zijn hiervoor in 3 klassen verdeeld) (per staat dus telkens maar 1 senator te verkiezen om 6j)
 - Geen kiesdistrict, heel de staat is kiesdistrict omdat er maar 1 zetel vrijkomt

5.1.3 De politieke fracties

- 1 afgevaardigde per district en verkiezing senatoren per 1, werkt tweepartijstelsel in de hand
- Andere partijen maken maar zelden kans op zeten in Huis of senaat
- Het Huis van Afgevaardigden
 - Fracties in Huis (en senaat) hebben fractieleider
 - Democratic Caucus
 - Dienstverlenende organisatie ten behoeve van democratische afgevaardigden, streven naar consensus
 - Geleid door fractievoorzitter = democratic caucus chairman
 - Republikeinse afgevaardigden: verenigd in House Republican Conference, ook geleid door fractievoorzitter: republican conference chairman
 - Majority leader komt uit partij met meerderheid in het Huis; functie: helpt voorzitter bij leiding van het Huis; verkozen door leden grootste fractie
 - Minority leader: verkozen door grootste oppositiefactie ; gelijkaardige rol als majority leader maar dan tav minderheidsfractie ; waakt over rechten van minderheid in parlement
- De senaat
 - Majority en minority leader tweejaarlijks verkozen door meerderheid van betrokken fractie ; zijn woordvoerder van hun fractie
 - Democratische senatoren verenigd in democratic caucus, hebben geen afzonderlijke fractieleider
 - Republikeinse senatoren verenigd in senate republican conference, wel afzonderlijke fractievoorzitter

- De whips
 - Partijtucht minder groot, dus meer onderhandeling in parlement ivm stemgedrag
 - Whips en deputy whips per fractie
 - Taak whips: stemmen van eigen fractieleden mobiliseren en strategie binnen coördineren
 - Taak deputy whips: whips bijstaan
 - In het huis: ruimer
 - Hoofd whips: majority en minority whip: coördineren lobby werk op de vloer en in de wandelgangen
 - Andere whips: eigenlijke veldwerk (bv stemintenties fractieleden zoeken)
 - Majority en minority whip hebben elk een chief deputy whip, deputy whips, whips (die over hele vloer kunnen ingezet worden (whips at large)), assistant whips en whip task forces (strategisch ingezet naar aanleiding van specifieke stemming)
 - In de senaat
 - Majority whip is assistant majority leader (nummer 2 in meerderheidsfractie)
 - Taak whips: nagaan wat leden van fracties denken over bepaalde dossiers
 - Hebben ook aantal adjuncten (chief deputy whip, deputy whips,...)
 - Regional whips: moeten senatoren van buurstaten begeleiden

5.2 Bevoegdheden van het congres

- Wetgevende bevoegdheden
 - Opgesomd in grondwet (federale bevoegdheden; alles wat er niet in staat is voor staten)
 - Wetten hebben geen terugwerkende kracht
 - Bevoegdheid om nieuwe grondwetsbepalingen verder uit te voeren met passende wetgeving
- Congres en uitvoerende macht (specifieke bevoegdheden)
 - Het congres en de verkiezingen van de president en vicepresident
 - Kan enkele zaken ivm verkiezingen bepalen
 - Als voor ambt president geen kandidaat de meerderheid heeft vh aantal kiesmannen, kiest het Huis de president uit 3 kandidaten met meeste stemmen
 - Als voor ambt vicepresident geen kandidaat de meerderheid heeft vh aantal kiesmannen, kiest de Senaat de vicepresident uit de 2 kandidaten met meeste stemmen
 - Kan president afzetten (impeachment)
 - De state of the union: de president brengt zijn State of the union (info over toestand van de federatie en aanbevelingen) in een gezamenlijke zitting van het Huis en de Senaat (joints session), waartoe beide kamers in een concurrent resolution besluiten
 - De verdragen
 - Moeten goedgekeurd worden door Senaat met 2/3 meerderheid
 - Maar weinig niet goedgekeurd doordat verdragen waarvan voorzitterschap denkt dat ze onvoldoende steun zouden krijgen, gewoon niet ter stemming worden voorgelegd
 - Kan verdrag ook goedkeuren onder bepaalde voorwaarden of behandeling voor onbepaalde tijd uitstellen
 - De benoemingen bij de federale overheid (spoils system)
 - Advies en goedkeuring Senaat voor benoeming ambtenaren door president

- Meestal routinematige goedkeuring
- Alleen topbenoemingen besproken in plenaire vergadering
- Moeilijkste dossiers: benoeming rechters Hooggerechtshof (benoemd voor het leven en minder gebonden aan precedents)
- Congres kan wijzigingen aan grondwet voorstellen

5.3 Organisatie en werking van het congres

- Elke kamer bepaalt zelf haar werkwijze
- Huis: telkens hernieuwing reglement goedkeuren op openingsdag – Senaat: permanent reglement met af en toe wijzigingen
- Quorum: om een beslissing te nemen moet meerderheid van de leden aanwezig zijn
- De wijze van stemmen
 - Duurt langer dan in BE, je kan rondwandelen en vragen wie op wat stemt
 - 3 soorten stemwijzen:
 - Voice vote: normale stemming, voorstanders roepen aye, daarna tegenstanders no. Voorzitter bepaalt obv volume
 - Division: als voice vote niet duidelijk is: voorstanders staan recht, daarna tegenstanders
 - Recorded vote: op verzoek van 1/5 van aanwezige leden worden voor- en tegenstemmen over eender welk punt in verslag opgenomen met elektronische stemmachine, nadien gepubliceerd in congressional record
- De organisatie van het Huis
 - Het voorzitterschap: speaker of the house
 - Huis kiest voorzitter (speaker), is kandidaat met volstreekte meerderheid stemmen en komt uit meerderheidsfractie
 - Neemt meestal geen deel aan debatten en brengt meestal zelf geen stem uit
 - Verantwoordelijk voor decorum in het Huis en kan sergeant-at-arms bevel geven regels af te dwingen
 - Bevoegdheden: derde politieke persoon na president en vicepresident, heeft kabinet en financiële middelen, benoemt voorzitters van commissies en beslist wie er in zit, leidt bureau majority en minority leaders, bepaalt agenda plenaire vergadering en wie in die vergadering mag spreken,...
 - De commissies en subcommissies
 - Voorbereidend wetgevend werk in vaste commissies (standing committees), gespecialiseerd in een bepaald beleidsdomein
 - Controle op toepassing van wetten en op organisatie en werking van e met uitvoering van wetten belaste federale agentschappen
 - Bestaan uit leden van beide fracties
 - Commissievoorzitter (chairman): meestal commissielid van meerderheidsfractie met langste staat van dienst
 - Soms ondervoorzitter (vice chairman)
 - Raking member: commissielid van minderheidsfractie met langste staat van dienst (wordt meestal chairman als meerderheidspositie wisselt van partij bij nieuwe verkiezingen)
 - Keurt eigen reglement goed (bv ivm quorum)
 - Iedere commissie heeft een aantal gespecialiseerde subcommissies; bevoegdheden bepaald door commissie waartoe ze behoren

- Soms richt Huis bijzondere commissies (select committees) op: belast met ofwel onderzoeks- of studieopdracht ofwel met uitwerking bepaalde maatregelen
- De organisatie van de Senaat
 - Het voorzitterschap
 - In theorie: vicepresident, maar heeft geen stemrecht (wel doorslaggevende stem bij staking van stemmen)
 - In praktijk: lid van meerderheidsfractie (president pro tempore): verkozen door senatoren (meestal persoon met langste staat van dienst in meerderheidspartij)
 - Senaat slechts zelden voorgezeten door vicepresident of voorzitter pro tempore → duiden vaak senator aan om in hun plaats voorzitterschap uit te oefenen
 - Wanneer president in beschuldiging is gesteld: senaat voorgezeten door voorzitter Hooggerechtshof
 - De plenaire vergadering
 - In senaat geen Committee of the Whole House (↔ Huis)
 - Filibusteren = techniek in Senaat om debatten ongelimiteerd te rekken, bv. lange speeches die niet gaan over behandelde onderwerp en moties en amendementen indienen → senaat kan er een einde aan maken d.m.v. een cloture (= als 60 senatoren stemmen)
 - Commissies en subcommissies: ongeveer zelfde als in het Huis, maar andere bevoegdheidsverdeling over commissies
- Gezamenlijke vergaderingen Huis en Senaat
 - Joint sessions en joint meetings: op niveau van plenaire vergaderingen
 - Joint committees en conference committees: op niveau van commissies (conference committee als beide kamers het niet eens zijn over een wettekst)
- Het wetgevingsproces
 - Het initiatiefrecht
 - Behoort toe aan afgevaardigden en senatoren (president en minister hebben hier dus geen formeel wetgevend initiatiefrecht)
 - Wetsvoorstellen inzake belastingen en uitgaven: gedaan door het Huis
 - Veel wetsvoorstellen vinden wel oorsprong in mededeling van uitvoerende macht executive communication) → kan brief zijn van lid kabinet president (federale minister), hoofd verzelfstandigd agentschap of van president zelf (vervolg op state of the union)
 - De vormen van wetgevend optreden
 - Bill: wetsvoorstel (algemeen (public): algemene gelding – bijzondere (private): mbt één persoon of groep)
 - Joint resolution (gezamenlijkse resolutie): procedure lijkt sterk op die van bill
 - Bevat een considerans (gaat vooraf aan beschikkende gedeelte)
 - Ook gebruikt bij herziening grondwet
 - Eensluidende en afzonderlijke resoluties: worden niet ter ondertekening voorgelegd aan president en zijn dan ook geen bindende wetgeving (vaak gebruikt om principes congres uit te drukken)
 - Indiening en verwijzing naar de commissie als speaker dat beslist heeft
 - Amendering in commissies of plenaire vergadering mogelijk → stemming

- Tweekamerstelsel dus: procedure moet volledig doorlopen worden zowel in Huis als Senaat, beide kamers moeten dezelfde tekst goedkeuren
- Wat als beide kamers een verschillende tekst goedkeuren? → samenkomst conference committee (dus niet terug van 0 beginnen zoals bij ons)
 - Bevat afgevaardigden en senatoren die samen oplossing zoeken en tot een gezamenlijke tekst proberen te komen
 - Die tekst moet dan terug goedgekeurd worden in plenaire vergaderingen van Huis en Senaat en kan niet meer geamendeerd worden
- Ondertekening door president
 - Bij akkoord met wet ondertekent hij
 - Niet akkoord: veto, zendt bezwaren binnen 10 dagen terug naar kamer waar het opnieuw in overweging wordt genomen en ter stemming voorgelegd. Neemt kamer het met 2/3 meerderheid opnieuw aan, doorgezonden naar andere kamer. Als die het ook met 2/3 meerderheid aanneemt → wet
 - Niet ondertekend maar ook niet binnen 10 dagen teruggezonden: geacht ondertekend te zijn en definitief wet
- Bekendmaking: president (of kamer na veto) bezorgt wet aan archivaris van VS

6. DE AMERIKAANSE ECONOMIE

- Actualiteit:
 - Geruzie ivm handelsbalans
 - Deficit: -769 mld dollar
 - 375 mld is schuld aan China (helpt!!)
 - 151 mld is schuld aan Europa (vnl. Duitsland, Ierland, Italië)
 - 71 mld is schuld aan Mexico
 - 68 mld is schuld aan Japan
 - 23 mld is schuld aan India
 - Ook 3 Europese landen waarmee ze positieve handelsbalans hebben (België, Nederland en UK) (= wij importeren meer uit VS dan zij van ons)
 - Import: 2342 mld dollar, export 1526 mld dollar → deficit
 - Hoe gaat Trump tekort verminderen?: munt laten devalueren, consumptiegedrag veranderen (meer Amerikaanse producten verkopen, protectionisme), invoertarieven verhogen voor aluminium en staal (maar maand uitgesteld omdat Trump EU nodig heeft om Iran deal niet meer te verlengen) → Trump handelt als businessman, niet als diplomaat
- BBP +/- 12.000.000 milj dollar (2010): Belangrijkste staten: California, Texas, NY en Florida

6.1 De bevolking

- 308 milj inwoners
- Etnisch
 - Hispanics (immigratiegolf) zijn over de zwarten gesprongen en dat is merkbaar in de politiek
 - 4 vorige staten die verantwoordelijk waren voor grootste deel BBP: ook grootste aantal inwoners (California, Texas, NY en Florida)
- Religieus
 - Protestants > katholiek > joods > ...
 - Katholieke godsdienst is snel groeiend door Hispanics
- Oppervlakte: Alaska > Texas > California > Montana > New Mexico > ... > Rhode Island

6.2 Amerikaans economisch stelsel

- Zowel primaire (2%), secundaire (18%) en tertiaire en quaire (vrijtijds) sector (samen 80%)
- Landbouw (primair) : belangrijk voor VS : 1 van weinige landen die heer een overschot van heeft (gaan naar landen met tekorten → geeft VS macht – voedseloverschot als politiek wapen)
- Industrie en grondstoffen (secundair): veel grondstoffen in VS
- Tertiair: toonaangevende sector met veel diversiteit (dienstensector, bancaire sector, verzekeringswereld,...)
- Nieuwe industrie: computertechnologie, communicatie, lucht- en ruimtevaart,...
- De vrijetijdssector (quaire): vnl in toeristische oorden (filmindustrie, gokken, pretparken)
- Infrastructuur: federale en statelijke autostrades, belangrijke zeehavens, treinverkeer zwak

6.3 Economische parameters

- Werkloosheid
 - Lang gestegen in voorbije jaren (4,2% in 2007, 9,6% in 2010, 9,1% in 2012)
 - Nu ongeveer 4,1% (historisch laag!)
- Inflatie en groei
 - Rente: nu rond 3 à 4,5%
 - Economische groei: 3%

6.4 De centrale bank

- De Federal Reserve (FED)
 - Beheer: Board of governors
 - 7 personen aangeduid door president (mits goedkeuring senaat) voor 14j
 - Lange aanstellingsperiode moet onafhankelijkheid verzekeren
 - Niet hernoembaar
 - President stelt voorzitter en vicevoorzitter aan voor een periode van 4j (herbenoembaar (mits akkoord senaat) en (onder)voorzitterschap loopt tot einde van hun board-periode)
 - Er mogen nooit 2 leden uit zelfde staat komen
 - Wedden worden vastgelegd door Congres
 - Het Federal Open Market Committee (FOMC)
 - Component van het Federal Reserve system
 - Toezicht op openmarktoperaties, neemt beslissingen over rentestand en groei van geldhoeveelheid in de VS en is belangrijkste orgaan op gebied van het monetair beleid
 - Gevestigd in NY
 - U.S. Treasury is verantwoordelijk voor formuleren van beleid van de VS t.a.v. de wisselkoers van de dollar
 - Voorzitter Board of governors leidt FOMC
 - Voorzitter Federal Reserve Bank of NY is permanent lid van FOMC en steeds vicevoorzitter (omwille van belang NYSE en Nasdaq)
 - 12 stemgerechtigde leden: 7 gouverneurs, 5 regionale presidenten (rouleren op jaarbasis)
 - Taakstelling: stabiliteit financieel systeem waarborgen, beheer binnenlandse geldvoorraad d.m.v. monetair beleid, supervisie van regulering op private banken, vertrouwen in financieel systeem onderbouwen en bank panic vermijden, Amerikaanse munt internationaal ondersteunen,... (dit is eigenlijk DE centrale bank in de wereld want dollar is een wereldmunt)
- Federal reserve system
 - De 12 monetaire zones en centrale banken drukken de dollar (niet in Washington, zij kiezen gewoon hoeveel er mogen zijn)
 - Monetaire zones: NY belangrijkste (heeft bijna alle macht)
 - Elke monetaire zone heeft een board of directors bestaand uit 9 leden (bepalen zelf wie voorzitter wordt met goedkeuring van board of governors)

7. HET BEGROTINGSSTELSEL EN DE OPENBARE FINANCIËN

7.1 De voorbereiding

- Onder hoede van president met hulp van Office Management and Budget en Ministerie van Financiën
- Voorbereidingsfase gebaseerd op administratieve regels en politieke gewoonten
- Office Management and Budget (OMB)
 - Staat direct onder president
 - Geleid door begrotingsdirecteur (is meestal ook lid van kabinet en wordt gezien als minister van Begroting)
 - Behoort tot Executive Office of the President (EOP) - Directeur aangeduid door president (spoils system)
 - Veel budgettaire macht
 - Taken: beheer begrotingsinformatie, effectiviteit en efficiëntie openbaar management verbeteren, alle door Congres goedgekeurde wetten beoordelen, voorbereiding begroting ondersteunen, continue opvolging
 - Geleid door directeur (aangesteld door president), bijgestaan door twee onderdirecteurs
 - Deputy director for budget (voor begroting)
 - Deputy director for management (voor management)
- Het Ministerie van Financiën (Treasury)
 - Is een eigen departement met een minister (Secretary) aan het hoofd
 - Regelt de federale ontvangsten en schulden
 - Elk departement heeft een aantal agentschappen (bv IRS (Internal Revenue Service): fiscale administratie op federaal vlak)
- De begrotingsbegrippen
 - Discretionary (beschikbaar) spending = uitgave van federale overheid die jaarlijks moet gestemd worden door het congres (ongeveer 40% vd uitgaven)
 - Mandatory spending = uitgaven die jaarlijks automatisch plaatsvinden zonder goedkeuring congres of president (enkel veranderingen mogelijk door wijziging in basiswetgeving) (gaat om 60% vd uitgaven)

7.2 Het congres

- Vooral van belang in fase van goedkeuring
- Congressional Budget Office (CBO)
 - Begrotingsbureau van het parlement (begroting wordt dus gemaakt door UM)
 - Taak: Congres voorzien van budgettaire informatie, begrotingscommissies Huis en Senaat bijstaan in analysering begroting, economische voorspellingen onderzoeken
 - CBO en MBO hebben meestal andere meningen
- President begroting niet zelf indienen, dus moet eerst 3 senatoren vinden die dit willen doen
- Subcommissie → algemene commissie → centrale begrotingscommissie → plenaire (zowel in Huis als Senaat doorlopen)

7.3 De openbare financiën

- Tekort: 3340 mld (16,7%) ontvangsten – 4214 mld (21%) uitgaven → tekort van 873 mld (4,4%) (is enkel federaal tekort, zonder staten, gemeentes en counties!) (BE: 0,9% tekort)
- Schuld: 15790 mld = 79% schuld (t.o.v. BBP) (ook enkel federaal)!
- BBP = 20.100 mld
- Voornaamste ontvangsten:
 - Federale inkomstenbelasting (PB) (income tax)
 - Vennootschapsbelasting (corporation income tax)
 - Social insurance taks (enkel federaal)
 - Accijnzen, douane,...
 - Geen federale BTW!
- Voornaamste uitgaven: verschil tussen mandatory en discretionary
 - Health and Human services (23,9%)
 - Social security (21,9%)
 - Defensie (18,9%) (vnl aankopen, minder mate personeelskost) (staten hebben ook eigen militaire macht)
 - Renten (6,5%)
 - Agriculture (3,8%)